

KONKURRENSVERKETS ÅRSREDOVISNING FÖR 2017

Effektiv tillsyn med nya verktyg.....	5
Konkurrensverkets uppdrag, mål och syfte	7
Årsredovisningens disposition i förhållande till regleringsbrev och instruktion	7
Konkurrens	9
Konkurrenstillsyn.....	9
Tillsyn över transparenslagen.....	11
Näringsförbud.....	11
Uppgifter på den civila luftfartens område	11
Beslut och domar i domstolarna 2017.....	12
Offentlig upphandling.....	13
Lagtillämpning och tillsyn	13
Ansökningar om upphandlingsskadeavgift 2017	15
Den rättsliga utvecklingen inom den offentliga upphandlingen	19
Förutsättningar för små och medelstora företag att delta i offentliga upphandlingar	19
Rapporter och analyser av konkurrenshinder samt analyser av hinder för en effektiv upphandling.....	21
Regeringsuppdrag.....	21
Egeninitierade rapporter	21
Remisser.....	22
Samverkan	25
Samverkan mot osund konkurrens och korruption	25
Samverkan om konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet	26
Samverkan med länsstyrelserna.....	26
Samverkan med Upphandlingsmyndigheten	26
Samverkan med Post- och Telestyrelsen.....	26
Samverkan med andra myndigheter, kommittéer och utredningar	27
Forskning	28
Antal forskningsprojekt som har fått forskningsmedel beviljat 2017	28
Nya och pågående forskningsprojekt på konkurrensområdet som fått finansiellt bidrag från Konkurrensverket	29
Nya och pågående forskningsprojekt på upphandlingsområdet som fått finansiellt bidrag från Konkurrensverket	30
Uppdragsforskning	30

Konferenser och workshops – Pros and Cons samt SWCR.....	31
Resultat	32
Internationellt arbete	33
European Competition Network.....	33
Samverkan om förvärvsprövningar.....	33
Rådgivande kommittén för offentlig upphandling	33
Övrigt internationellt arbete inom EU.....	34
Nordiskt samarbete	34
OECD	34
International Competition Network.....	35
Network of first instance public procurement review bodies	35
Internationella kontakter	35
Kommunikation.....	36
Kommunikationsinsatser, kanaler och kanalval.....	36
Externt och internt.....	36
Webbaserad kundtjänst	36
Poddradio	36
Sociala medier och rörlig bild	37
Digitala vägledningar	37
Möten och seminarier	37
Konkurrensverket i media	38
Journalisters syn på Konkurrensverket.....	38
Kunskap om reglerna, syn på lagtillämpningen och Konkurrensverket	39
Förtroende	39
Attityd	39
Effekter	40
Kännedom	40
Kunskap om reglerna.....	40
Intressenternas förtroende för Konkurrensverket och kunskap om lagen	41
Bedömningen av Konkurrensverkets ärendehantering.....	41
Intressenternas bedömning av ärendehantering	42
Allmänheten om konkurrens.....	42
Kompetensförsörjning.....	44
Kompetensplanering och rekrytering.....	44
Kompetensutveckling	45
Attraktiv arbetsplats.....	45

Nyckeltal.....	46
Fakta i korthet	48
Finansiell redovisning.....	52
Ekonomisk översikt.....	52
Avrapporterade regeringsuppdrag	53
Sammanställning över väsentliga uppgifter.....	54
Resultaträkning.....	56
Balansräkning.....	57
Anslagsredovisning.....	59
Tilläggsupplysningar och noter	60
Noter.....	62

Effektiv tillsyn med nya verktyg

Under 2017 fyllde Konkurrensverket 25 år. Myndigheten inledde sin verksamhet i juli 1992. Strax därefter fick vi den första EU-anpassade konkurrenslagstiftningen som innebar möjligheter för ett ökat internationellt samarbete mot karteller och marknadsmissbruk. För tio år sedan fick vi ansvar också för tillsyn av upphandlingsreglerna. Under dessa år har mycket hänt. Lagstiftningen har utveckplats och marknader har förändrats.

Ny teknik och nya förutsättningar sätter sin prägel också på Konkurrensverkets verksamhet. Digitalisering av handel, med plattformar on-line, har redan förändrat köpmönster och företagsstrukturer. I november 2017 arrangerade vi en konferens om konkurrenstillsyn i ett digitaliserat samhälle och fokuserade på de nya villkor som digitaliseringen skapar för företag och regelverk. Vi belyste också frågan om konkurrensreglerna står sig för att hantera de konkurrensproblem som kan uppstå till följd av digitaliseringen.

Under det gångna året har vi inom Konkurrensverket på olika sätt förberett oss för nya verktyg att använda i det konkurrensfrämjande arbetet. Sedan den 1 januari 2018 har vi beslutanderätt i koncentrationsärenden. Det innebär att vi kan besluta om att förbjuda en företagskoncentration om den kan antas leda till påtagligt skadliga effekter på marknaden. Vi står väl rustade inför denna förändring. Den nya beslutsordningen innebär inte bara att vi ansluter oss till den ordning som gäller i flertalet EU-länder. Den innebär också att koncentrationsärenden ska kunna hanteras snabbare från anmälan till slutligt beslut. Rättssäkerheten är garanterad då våra beslut kan överklagas till domstol. Denna effektivisering är bra, inte minst för berörda aktörer på marknaden.

För ett år sedan trädde nya upphandlingsregler i kraft, och vid halvårsskiftet kom kompletterande regler om arbetsrätten. De grundläggande principerna för upphandlingsreglerna ligger dock fast sedan tidigare.

Professionella inköpare på kommuner och myndigheter ska nu tillämpa det nya regelverket. Hittills förefaller det arbetet ha gått mycket bra, vilket vi som tillsynsmyndighet ser positivt på.

När året inleddes var Dan Sjöblom generaldirektör. I februari då han blev generaldirektör för Post- och telestyrelsen blev Karin Lunning in som tillförordnad generaldirektör. Den 1 september tillträdde jag som myndighetschef. Jag vill tacka mina företrädare när vi nu ser framåt.

Jag vill att Konkurrensverket ska vara en professionell, kompetent, förtroendegivande och effektiv myndighet som bidrar till en effektiv konkurrens i privat och offentlig verksamhet till nytta för konsumenterna och en effektiv offentlig upphandling till nytta för det allmänna och marknadens aktörer.

En aktiv och tydlig tillsyn ska bidra till effektiva och korrekta upphandlingar. Givet omfattningen av, och allvaret med, otillåtna direktupphandlingar så står det också klart att dessa även framöver kommer att vara högt prioriterade i vårt tillsynsarbete.

Våra prioriteringar när det gäller konkurrenstillsyn kommer att handla om att öka effektiviteten i våra utredningar och träffsäkerheten i våra prioriteringar. Vi vill också fortsätta att bygga kunskap kring hur delningsekonomin och samhällets ökade digitalisering påverkar marknader, företag och konkurrenstillsynen. Digital kommunikation och IT-forensisk utveckling i tillsynsverksamheten är också prioriterade områden.

Det finns en mycket stor kompetens, och ett väldigt starkt engagemang hos Konkurrensverkets medarbetare. Detta är faktorer som är nödvändiga när vi ska bidra till effektiva offentliga upphandlingar och väl fungerande marknader. Det förtroende och den tillit som allmänhet och företag visar för Konkurrensverket är viktigt att vi slår vakt om och förstärker.

Rikard Jermsten
Generaldirektör Konkurrensverket

Konkurrensverkets uppdrag, mål och syfte

Konkurrensverket är Sveriges förvaltningsmyndighet för konkurrensfrågor. Vår uppgift är att arbeta för en effektiv konkurrens i privat och offentlig verksamhet till nytta för konsumenterna. Vår ambition är att Konkurrensverket ska vara en professionell, kompetent, förtroendegivande och effektiv myndighet som bidrar till konsumentnytta genom arbetet med att säkerställa och utveckla konkurrensen i privat och offentlig verksamhet.

Konkurrensverket är också tillsynsmyndighet för den offentliga upphandlingen. Vi arbetar för en effektiv offentlig upphandling till nytta för det allmänna och marknadens aktörer. En aktiv, tydlig och transparent tillsyn ska bidra till effektiva och korrekta upphandlingar.

Vår vision, som sammanfattar både vårt uppdrag på konkurrensområdet och tillsynen av den offentliga upphandlingen, är "Välfärd genom väl fungerande marknader."

Konkurrensverkets långsiktiga uppdrag framgår av förordningen (2007:1117) med instruktion för Konkurrensverket och de årliga regleringsbrev. Utöver att bedriva tillsyn har vi ett tydligt uppdrag att stödja och utveckla forskningen inom konkurrens- och upphandlingsområdet. Vi har också ett tydligt uppdrag att bedriva ett omfattande nationellt och internationellt samarbete inom verksamhetens områden. Vi sprider information och ökar kunskapen om upphandling och konkurrens. Vi visar att tillsyn ger resultat.

Under 2017 har Konkurrensverket i enlighet med instruktionen och regleringsbrevet inom vårt verksamhetsområde arbetat med:

- lagtillämpning och tillsyn
- förbättringsåtgärder
- kunskapsspridning
- forskning
- internationellt arbete
- samverkan med andra myndigheter och aktörer

Årsredovisningens disposition i förhållande till regleringsbrev och instruktion

Årsredovisningens disposition utgår från Konkurrensverkets återrapporteringskrav i regleringsbrev och instruktionen och är indelad i avsnitten konkurrens, offentlig upphandling, rapporter och analyser, samverkan, forskning, internationellt arbete, kommunikation, kompetensförsörjning, fakta i korthet samt finansiell information.

I avsnittet *konkurrens* redogör vi för hur vi anser att vår tillsyn bidrar till en effektivare konkurrens och till väl fungerande marknader. Vi redovisar antalet ärenden inom ramen för tillämpningen av konkurrenslagen (2008:579). Vi berör också hur vi kommunicerat våra prioriteringar och vår tillsyn. Avslutningsvis berör vi lagen (2014:836) om näringsförbud samt förordningen (1994:1808) om behöriga myndigheter på den civila luftfartens område.

I avsnittet *offentlig upphandling* redovisar vi områden som varit föremål för tillsyn och åtgärder som vidtagits för ökad regelefterlevnad. Vi redovisar även de ärenden i vilka frågan om upphandlingsskadeavgift aktualiserats. Vi berör den rättsliga utvecklingen inom den offentliga upphandlingen, både nationellt och internationellt. Avslutningsvis berör vi förutsättningarna för små och medelstora företag att delta i offentliga upphandlingar.

I avsnittet *rapporter och analyser* redogör vi för förslag till regeländringar och andra åtgärder för att undanröja hinder för marknadstillträde för företag och för att möjliggöra effektiva upphandlingar. Vi lämnar en sammanfattning av remissyttrandena och de viktigaste utredningsrapporterna. Vidare kommenterar vi de viktigaste förslagen till regeländringar på konkurrens- och upphandlingsområdena.

I avsnittet *samverkan och förbättringsåtgärder* redogör vi för de samverkansprojekt vi deltagit i på konkurrensområdet, bland annat samarbeten med länsstyrelserna, och betydelsen ur ett konsumentperspektiv. Avslutningsvis redovisar vi samarbetet med Post- och telestyrelsen som följer av lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation samt förordningen (2016:602) om finansiering av Post- och telestyrelsens verksamhet.

I avsnittet *forskning* ger vi en kortfattad beskrivning av forskningsprojekten samt de insatser som gjorts i övrigt, uppdelat på konkurrens och offentlig upphandling, inklusive uppdragsforskning. Vi redovisar könsuppdelad statistik avseende antalet ansökningar om forskningsmedel som kommit in under året, samt antalet forskningsprojekt som beviljats stöd och totalt beviljade medel. Avslutningsvis beskriver vi översiktligt hur resultatet av forskningen bidrar till ökade kunskaper hos verksamhetens intressenter och verkets personal.

I avsnittet *internationellt arbete* redogör vi för internationella samverkansformer som vi deltar i.

I avsnittet *kommunikation* redogör vi för våra insatser på kommunikationsområdet tillsammans med en bedömning av insatsernas resultat. Vi redovisar resultat från de intressentundersökningar som har genomförts, uppdelade på olika intressentgrupper. Här kommenterar vi intressenternas uppfattning av myndighetens lagtillämpning, däribland konkurrenslagen och lagen om offentlig upphandling. Undersökningen belyser kunskap om regelverken och vilket förtroende som intressenterna har för myndigheten.

Konkurrens

Konkurrenstillsyn

Konkurrensverket har tillsynsansvar för konkurrenslagen (2008:579) och artiklarna 101 och 102 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (FEUF). Konkurrenslagen innehåller tre förbud: förbud mot konkurrensbegränsande samarbete, förbud mot missbruk av dominerande ställning, samt förbud mot konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet. Lagen innehåller också regler om kontroll av företagskoncentrationer.

Urvalet av vilka ärenden som ska utredas gör vi utifrån vår prioriteringspolicy¹ där olika omständigheter viktas mot varandra. Policyn finns publicerad på vår webbplats och har till syfte att tydliggöra vilka frågor vi prioriterar i tillsynsverksamheten. Den allmänna utgångspunkten i policyn är att vi prioriterar ärenden som har ett generellt intresse och som leder till tydliga resultat. Syftet är alltid att främja en effektiv konkurrens i privat och offentlig verksamhet till nytta för konsumenterna.

En effektiv konkurrenstillsyn innebär bland annat träffsäkra prioriteringar och en väl avvägd kombination av lagtillämpning och förebyggande arbete i form av kommunikation. För att uppnå den eftersträvade effekten av kommunikationen är det nödvändigt att i avskräckande syfte kunna visa på konkreta exempel på tillsynsärenden och sanktioner. På så sätt är lagtillämpningen och den förebyggande informationsspridningen helt beroende av varandra. Vi kan se direkta resultat av vår tillsynsverksamhet i form av de beslut vi fattar och den domstolspraxis som följer av våra utredningar. Sådana avgöranden i sakfrågor ger marknadens aktörer vägledning om hur de får agera inom lagens ramar.

Genom en snabb och effektiv handläggning av koncentrationsärenden bidrar vi till väl fungerande marknader där företag får växa och utvecklas utan att stöta på onödiga byråkratiska hinder samtidigt som framväxten av skadlig marknadsmakt motverkas.

Effekterna av det förebyggande arbetet kan vara svåra att mäta, men vi är övertygade om att den mest effektiva tillsynen är den som inte behöver genomföras. Våra kommunikationsinsatser i form av föreläsningar, rapporter, seminarier, poddar, digitala vägledningar m.m. har under året bidragit till att öka kunskapen om konkurrensreglerna och att motverka överträdelser av konkurrensreglerna. Genom informationsinsatser gentemot offentlig sektor har vi också uppmärksammat upphandlare på vad som kännetecknar en kartell och vi har minskat risken att konkurrensen begränsas genom att offentliga aktörer på ett felaktigt sätt konkurrerar med privata företag.

¹ <http://www.konkurrensverket.se/globalassets/om-oss/prioriteringspolicy-for-tillsynsverksamhet.pdf>

Våra kontakter med tipsare och eftergiftsökanden och vidareutveckling av vårt sätt att bedriva den inledande, ofta känsliga fasen, av utredningar har gjort oss ännu bättre på att fånga upp signaler om konkurrensproblem.

Vi har också valt att följa upp några avslutade ärenden, däribland våra hotellutredningar som avslutades 2016 och vår utredning av den sedermera avbrutna koncentrationen mellan Kronfågel och Lagerbergs. Den sistnämnda uppföljningen är ännu inte avslutad. Uppföljningarna genomförs för att vi ska kunna visa på mer långsiktiga effekter av tillsynen och bidra till eget lärande samt vägledning till marknadens aktörer.

I vårt arbete med att utöva tillsyn över konkurrensbegränsande samarbeten, missbruk av dominerande ställning samt konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet har Konkurrensverket under 2017 avslutat 13 ärenden i tillsynsverksamheten. Under 2017 har Konkurrensverket avslutat 80 ärenden gällande anmälan om företagskoncentration varav tre har varit under särskild undersökning. Samtliga ärenden lämnades utan åtgärd.

Under 2017 har vi fortsatt satsningen på att tydligt kommunicera innebörden av de regelverk vi har tillsyn över, våra beslut och hur vi arbetar med prioriteringar. Bland annat genomförde vi under hösten och vintern 2016/2017 flera regionala möten där vi informerade privata och offentliga aktörer om reglerna kring konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet. Vår uppfattning är att mötena bidrog till kunskapsuppbyggnad och till att skapa en bra dialog mellan offentliga aktörer och privat näringsliv. Vi har under året också hållit flera presentationer om anbudskarteller och om korruption.

Under 2017 har vi också arbetat med både praktiska förberedelser och kommunikation inför att vi den 1 januari 2018 fick utökad beslutanderätt i fråga om företagskoncentrationer.

I april 2017 publicerade vi en rapport där vi redovisar konkurrenstillsynen under åren 2015 och 2016. Rapporten innehåller information om våra prioriteringar och utredningar och är ett led i vårt arbete med att vara tydliga och transparenta om vår tillsyn. I april 2018 kommer nästa rapport om konkurrenstillsynen att publiceras. Där redovisar vi ärendestatistik för 2017 och information om de utredningar vi har bedrivit under året. I rapporten beskrivs också våra arbetssätt och hur vi har fördelat vår tid mellan de olika områden som ligger inom vårt tillsynsansvar för konkurrenslagen.

Utöver vårt ständiga fokus på att bedriva och utveckla tillsynsverksamheten i enlighet med policyn för prioriteringar väljer vi varje år ut några områden som vi särskilt vill uppmärksamma. I verksamhetsplanen för 2017 lyfte Konkurrensverket fyra sådana strategiska satsningar och samtliga berör i hög grad konkurrenstillsynen. Vi har därför under året satsat särskilt på kunskapsuppbyggnad rörande delningsekonomi och digitalisering, digital

kommunikation och IT-forensisk utveckling samt effektiviseringar av utredningar.

Tillsyn över transparenslagen

Konkurrensverket ansvarar för att utöva tillsyn över efterlevnaden om lagen om insyn i vissa finansiella förbindelser m.m. (2005:590), transparenslagen. Lagen bygger på statsstödsregler och ställer krav på redovisning i framför allt offentligt ägd eller offentligt finansierad verksamhet. Konkurrensverkets primära uppgift enligt transparenslagen är att överlämna den information som kommissionen har rätt till enligt transparensdirektivet. Konkurrensverket ska varje år upprätta och skicka en förteckning till kommissionen. Förteckningen ska innehålla alla offentligägda företag inom tillverkningsindustrin i Sverige som omsätter minst 250 miljoner euro. Konkurrensverket har hittills bedömt att det inte finns något sådant företag i Sverige. Situationen 2017 är oförändrad och Konkurrensverket har meddelat detta till kommissionen och Regeringskansliet (dnr 656/2016).

Näringsförbud

Under 2017 har Konkurrensverket inte framställt något yrkande eller ansökt om att någon näringsidkare ska meddelas näringsförbud enligt lagen (2014:836) om näringsförbud.

Uppgifter på den civila luftfartens område

Konkurrensverket ska enligt instruktionen utföra de uppgifter som åligger Sverige enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 80/2009 av den 14 januari 2009 om en uppförandekod för datoriserade bokningssystem och upphävande av rådets förordning (EEG) nr 2299/89. Om det konstateras att diskriminering förekommer ska kommissionen innan den fattar något beslut informera medlemsstaterna och berörda parter samt inhämta deras synpunkter, inbegripet genom att sammankalla relevanta experter från medlemsstaterna till ett möte.

Konkurrensverket har under 2017 inte fått in några klagomål från lufttrafikföretag om att de diskrimineras av ett bokningssystem i tredje land. Konkurrensverket har inte heller fått någon information från kommissionen om något pågående ärende som rör denna förordning.

Beslut och domar i domstolarna 2017**Beslut och domar i domstol 2017, Konkurrenslagen**

Konkurrensverket	Stockholms tingsrätt/PMD	PMÖD
<p>Swedish Match 2014-12-09. (Dnr 815/2014) Yrkande om konkurrensskadeavgift på ca 38 miljoner kronor för missbruk av dominerande ställning.</p>	<p>2017-02-08. (PMT 16822-14) PMD biföll Konkurrensverkets talan och dömde ut ca 38 miljoner kronor i konkurrensskadeavgift. Swedish Match har överklagat domen.</p>	
<p>Aleris Diagnostik AB, Capio S:t Görans Sjukhus AB och Hjärtkärlgruppen i Sverige AB 2013-08-28. (Dnr 483/2013) Yrkande om konkurrensskadeavgift på sammanlagt ca 41 miljoner kronor för otillåtet anbudssamarbete.</p>	<p>2015-12-18. (T 12305-13) Tingsrätten biföll Konkurrensverkets talan och dömde företagen att betala drygt 28 miljoner kronor i konkurrensskadeavgift.</p>	<p>2017-04-28. (PMT 7497-16) PMÖD upphävde tingsrättens dom och lämnade Konkurrensverkets talan utan bifall.</p>
<p>Alfa Quality Moving AB, NFB Transport Systems AB och Värun AB 2014-07-14. (Dnr 511/2014) Yrkande om konkurrensskadeavgift på sammanlagt ca 42 miljoner kronor för konkurrensbegränsande avtal.</p>	<p>2016-05-16. (T 10057-14) Tingsrätten lämnade Konkurrensverkets yrkande utan bifall.</p>	<p>2017-11-29. (PMT 7498-16) PMÖD fastställde tingsrättens domslut.</p>

Offentlig upphandling

Lagtillämpning och tillsyn

Konkurrensverket är tillsynsmyndighet för den offentliga upphandlingen i Sverige. Med offentlig upphandling menas att ett offentligt organ köper varor, tjänster eller byggentreprenader. Totalt sett upphandlar offentliga organ i Sverige för 642 miljarder kronor årligen.

Vi koncentrerar vår verksamhet på att utreda ärenden som har ett generellt intresse och som leder till tydliga resultat. Det övergripande målet för vårt tillsynsarbete inom den offentliga upphandlingen är alltid att främja en effektiv offentlig upphandling till nytta för det allmänna och marknadens aktörer. Vårt fokus för tillsynsverksamheten är otillåtna direktupphandlingar och Konkurrensverket har lagt fortsatt vikt vid talan om upphandlingsskadeavgift. Vi har gjort fördjupade granskningar av bland annat upphandlande myndigheter och rättsfrågor. Det preventiva arbetet har fått ökad tyngd. Där satsar vi bland annat på informationsinsatser.

Konkurrensverket arbetar både med händelsestyrd och med planerad tillsyn. Båda områdena styrs av vår prioriteringspolicy. Konkurrensverket fokuserar på att utreda ärenden som har ett generellt intresse och som leder till tydliga resultat.

För den planerade tillsynen har vi under 2017 dragit nytta av en omvärldsanalys som gjorts för att identifiera rättsområden, branscher eller tillsynsobjekt där vår tillsyn behövs. I analysen som gjordes under hösten 2016 lyftes flera branscher och myndigheter upp som relevanta för vår tillsyn. Av dessa har vi särskilt granskat universitet. I övrigt har analysen varit ett hjälpmedel vid prioriteringar.

Vi har granskat reglerna om efterannonsering och låtit svenska upphandlande myndigheter redogöra för orsakerna till att de ibland brustit i att följa dessa regler. I vår rapport har vi sammanställt dessa orsaker. Av rapporten framgår även våra egna slutsatser och reflektioner kring de orsaker som framkommit samt förslag på åtgärder som kan vidtas för att säkerställa att reglerna om efterannonsering följs (rapportserien 2017:6).

Andra områden som varit föremål för särskild granskning under 2017 är undantagsreglerna för tekniska skäl och synnerlig brådska. Vi har även inlett utredningar rörande gränsdragningen mellan bidrag och upphandling samt frågan om det allmännas olika samverkansformer med den idéburna sektorn.

För att öka regelefterlevnaden har vi genomfört flera informationsinsatser på upphandlingsområdet. Vi har gjort en särskild satsning genom en informationsturné där vi besökt nio olika orter och nått ut till cirka 50 kommuner och upphandlande myndigheter. Förutom att kontinuerligt medverka i olika nationella och internationella nätverk för att sprida kunskaper om offentlig upphandling har vi valt att särskilt beröra frågan om idéburna organisationer och upphandling.

Den offentliga upphandlingens omfattning gör vår tillsyn särskilt viktig och kräver att vi kan prioritera. Vi måste välja våra ärenden så att största möjliga effekt uppnås. För att mäta effekten av vårt arbete följer vi upp våra ärenden. Resultatet av vår uppföljning 2017 framgår av den tillsynsrapport som kom ut våren 2017. Det var den första av årliga tillsynsrapporter som vi har för avsikt att ge ut.

Vid framtagandet av rapporten genomförde vi en enkätundersökning till upphandlande myndigheter som varit föremål för vår tillsyn. I den undersökte vi om myndigheterna påverkats av tillsynen och om de agerat med anledning av denna. Syftet var att ta reda på om vår tillsyn är effektiv och ändamålsenlig.

Undersökningen visade att de flesta har genomfört någon form av förändring avseende hanteringen av inköp och upphandlingar. I huvudsak har vår ärendehandläggning varit bra, men det finns områden som kan bli bättre. Våra tillsynsbeslut och ansökningar om upphandlingsskadeavgift är enligt svaren i huvudsak enkla och begripliga. Även här finns förbättringspotential. Vi har också fått förslag på hur vi kan förbättra såväl vår handläggning som våra tillsynsbeslut och ansökningar om upphandlingsskadeavgift.

Rapporten är ett led i vårt arbete med att sprida information om de ärenden vi utreder och vilka rättsfrågor som varit aktuella. På så sätt kan fler få nytta av vår tillsyn och vi kan nå en större krets än enbart den myndighet som vi utövat tillsyn mot.

I tillsynsarbetet arbetar vi ständigt för att bli bättre. Enkätundersökningen och svaren på frågorna kring vår handläggning är till stor hjälp i vårt interna utvecklingsarbete.

Under våren 2017 sammanställde vi en tillsynsrapport (Konkurrensverkets rapportserie 2017:4) som belyser effekten av vårt tillsynsarbete. Rapporten omfattar en utvärdering av 2016 års beslut och ansökningar om upphandlingsskadeavgift. Vi har kunnat konstatera att de upphandlade myndigheter som vi granskat har tagit till sig av vår kritik. Det gäller både de som granskats inom ramen för vår bredare tillsyn och de som dömts att betala upphandlingsskadeavgift. De flesta anpassar sig och vidtar förändringar i sin hantering av inköp och upphandlingar. Flera har också förstärkt sin kompetens och sina resurser.

Vi har i vår omvärldsbevakning och i vår tipsfunktion inte registrerat några frågor kring tillämpning av lagen (2013:311) om valfrihetssystem i fråga om tjänster för elektronisk identifiering och lagen (2008:962) om valfrihetssystem i enlighet med lagen (2010:536) om valfrihet hos Arbetsförmedlingen. Någon fråga med koppling till dessa lagar har heller inte uppmärksamrats i den årliga analysen som görs för den planerade tillsynen. Vi har därför inte prioriterat tillsyn av dessa valfrihetssystem.

Under 2017 har vi inte bedrivit tillsyn enligt lagen om kollektivtrafik (2010:536). Vi uppmärksammar frågan i ärenden som rör kollektivtrafik, men har ännu inte haft anledning att utöva tillsyn enligt den lagen. Vi har analyserat frågan för att ha en handlingsberedskap när den blir aktuell i ett ärende.

Sammanfattningsvis har Konkurrensverket under 2017 lämnat in 21 ansökningar om upphandlingsskadeavgift. Av dessa har nio ansökningar varit på eget initiativ (fakultativa) och tolv obligatoriska ansökningar. Vi har tagit ställning i olika upphandlingsrättsliga frågor och har fattat 28 tillsynsbeslut. Vi har också utövat tillsyn enligt lagen om valfrihetssystem.

Nedan finns en sammanställning av de ansökningar om upphandlingsskadeavgift som Konkurrensverket gjort under 2017, samt beslut och domar i domstolarna för 2017. En fördjupad beskrivning av vårt arbete med tillsyn på upphandlingsområdet under 2017 finns i vår rapport om vår tillsyn som kommer i mars 2018.

Ansökningar om upphandlingsskadeavgift 2017

Ansökan om upphandlingsskadeavgift – egna initiativ

Myndighet	Yrkad upphandlingsskadeavgift	Skäl
Östersundshem 2 AB Dnr 113/2017	5 000 000 kr	Otillåten direktupphandling av byggentreprenad
Tierps kommunfastigheter AB Dnr 238/2017	2 500 000 kr	Otillåten direktupphandling av byggtjänster genom avrop av tjänster som inte omfattas av befintligt ramavtal
Alingsås kommun Dnr 337/2017	5 000 000 kr	Otillåten direktupphandling av drift av vårdboende
Västra Götalandsregionen 503/2017	1 150 000 kr	Otillåten direktupphandling av vårdavtal
Lidköpings kommun Dnr 511/2017	190 000 kr	Otillåten direktupphandling av grävtjänster
Södertälje kommun Dnr 567/2017	425 000 kr	Otillåten förlängning av avtal avseende verksamhetsstöd
Lerums kommun Dnr 636/2017	3 000 000 kr	Otillåten direktupphandling av uppförande av lägenheter
Stockholms kommun Dnr 643/2017	150 000 kr	Väsentliga förändringar i ramavtal avseende konsulttjänster
Umeå Energi AB Dnr 659/2017	200 000 kr	Otillåten direktupphandling av bemanningstjänster

Ansökan om upphandlingsskadeavgift – obligatoriska

Myndighet	Yrkad upphandlingsskadeavgift	Skäl
Karolinska universitetssjukhuset Dnr 45/2017	30 000 kr	Avtal om köp av förrådssystem har fått bestå av tvingande hänsyn till ett allmänintresse
Stockholms läns landsting, dnr 169/2017	30 000 kr	Avtal om köp av färjetrafik har fått bestå av tvingande hänsyn till ett allmänintresse
Stockholms läns landsting Dnr 170/2017	300 000 kr	Två avtal om köp av färjetrafik har fått bestå av tvingande hänsyn till ett allmänintresse
Trafikverket Dnr 200/2017	150 000 kr	Avtal om köp av vägunderhåll har fått bestå av tvingande hänsyn till ett allmänintresse
Skara kommun Dnr 234/2017	10 000 kr	Avtal om köp av skolskjutstrafik har fått bestå av tvingande hänsyn till ett allmänintresse
Eksjöbostäder Dnr 278/2017	15 000 kr	Avtal om köp av renoveringstjänster har ingåtts i strid med bestämmelserna om avtalsspärr
Polismyndigheten Dnr 296/2017	40 000 kr	Avtal om köp av skyddsvästar har fått bestå av tvingande hänsyn till ett allmänintresse
Folktandvården i Stockholms län AB Dnr 339/2017	300 000 kr	Avtal om köp av anestesitjänster har fått bestå av tvingande hänsyn till ett allmänintresse
Stockholms kommun Dnr 482/2017	2 500 000 kr	Fyra avtal om köp av persontransporter har fått bestå av tvingande hänsyn till ett allmänintresse
Nybro kommun Dnr 585/2017	20 000 kr	Avtal om köp av skrivare m.m. har ingåtts i strid med bestämmelserna om avtalsspärr
Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län Dnr 669/2017	80 000 kr	Avtal om köp av samhällsbetalda resor och transporter har fått bestå av tvingande hänsyn till ett allmänintresse
Örebro kommun Dnr 670/2017	45 000 kr	Avtal om köp av produktionsbyråtjänster har ingåtts i strid med bestämmelserna om avtalsspärr

Beslut och domar i domstolarna 2017 – upphandlingsskadeavgift

Konkurrensverkets ansökan och motpart	Förvaltningsrätten	Kammarrätten	Högsta förvaltningsdomstolen
Stockholms kommun 2016-09-07 Dnr 516/2016 Yrkat belopp: 100 000 kr	2017-02-14 (Stockholm mål nr 19235-16) Biföll Konkurrensverkets ansökan helt.	-	-
Arbetsförmedlingen 2016-10-26 Dnr 589/2016 Yrkat belopp: 90 000 kr	2017-02-14 (Stockholm mål nr 23032-16) Biföll Konkurrensverkets ansökan helt.	-	-
Arbetsförmedlingen 2016-10-26 Dnr 590/2016 Yrkat belopp: 150 000 kr	2017-02-14 (Stockholm mål nr 23030-16) Biföll Konkurrensverkets ansökan helt.	-	-
Karolinska universitetssjukhuset 2017-01-25 Dnr 45/2017 Yrkat belopp: 30 000 kr	2017-04-10 (Stockholm mål nr 2262-17) Biföll Konkurrensverkets ansökan helt.	-	-
Västra Götalandsregionen 2016-09-22 Dnr 506/2016 Yrkat belopp: 450 000 kr	2017-04-20 (Göteborg mål nr 10014-16) Biföll Konkurrensverkets ansökan helt.	-	-
Swedavia Airport Telecom AB 2016-11-09 Dnr 627/2016 Yrkat belopp: 3 500 000 kr	2017-06-09 (Uppsala mål nr 5785-16) Biföll Konkurrensverkets ansökan helt.	-	-
Eksjöbostäder AB 2017-05-17 Dnr 278/2017 Yrkat belopp: 15 000 kr	2017-06-13 (Jönköping mål nr 2398-17) Biföll Konkurrensverkets ansökan helt.	-	-
Skara kommun 2017-04-27 Dnr 234/2017 Yrkat belopp: 10 000 kr	2017-06-14 (Jönköping mål nr 2070-17) Biföll Konkurrensverkets ansökan helt.	-	-
Trafikverket 2017-04-06 Dnr 200/2017 Yrkat belopp: 150 000 kr	2017-06-16 (Falun mål nr 1481-17) Biföll Konkurrensverkets ansökan helt.	-	-
Stockholms läns landsting 2016-12-22 Dnr 728/2016 Yrkat belopp: 10 000 000 kr	2017-06-14 (Stockholm mål nr 27377-16) Biföll Konkurrensverkets ansökan helt.	-	-
Stockholms läns landsting 2016-12-22 Dnr 729/2016 Yrkat belopp: 10 000 000 kr	2017-06-14 (Stockholm mål nr 27373-16) Biföll Konkurrensverkets ansökan helt.	-	-
Region Skåne 2016-12-05 Dnr 724/2016 Yrkat belopp: 200 000 kr	2017-06-21 (Malmö mål nr 12846-16) Biföll Konkurrensverkets ansökan helt.	-	-

Region Skåne 2016-12-05 Dnr 725/2016 Yrkat belopp: 1 150 000 kr	2017-06-21 (Malmö mål nr 12845-16) Biföll Konkurrensverkets ansökan helt.	-	-
Länstrafiken i Västerbotten AB 2012-06-27 Dnr 251/2012 Yrkat belopp: 1 900 000 kr	2014-12-03 (Umeå mål nr 1209-12) Avslog Konkurrensverkets ansökan. 2016-08-26 (Umeå mål nr 1442-15) Biföll Konkurrensverkets ansökan helt.	2015-08-26 (Sundsvall mål nr 3208-14) Biföll Konkurrensverkets överklagande och återförvisade målet till förvaltningsrätten. 2016-11-03 Sundsvall mål nr 2245-16) Beslöt att inte meddela prövningstillstånd.	2016-04-20 (HFD mål nr 5578-15) Beslöt att inte meddela prövningstillstånd i mål om återförvisning. 2017-09-27 (HFD mål nr 6345-16) Beslut att inte meddela prövningstillstånd.
Västernorrlands läns trafik AB 2012-06-27 Dnr 252/2012 Yrkat belopp: 1 700 000 kr	2014-12-03 (Umeå mål nr 1231-12) Avslog Konkurrensverkets ansökan. 2016-08-26 (Umeå mål nr 1441-15) Biföll Konkurrensverkets ansökan helt.	2015-08-26 (Sundsvall mål nr 3209-14) Biföll Konkurrensverkets överklagande och återförvisade målet till förvaltningsrätten. 2016-11-03 (Sundsvall mål nr 2246-16) Beslöt att inte meddela prövningstillstånd.	2016-04-20 (HFD mål nr 5579-15) Beslöt att inte meddela prövningstillstånd i mål om återförvisning. 2017-09-27 (HFD mål nr 6344-16) Beslöt att inte meddela prövningstillstånd.
Folktandvården i Stockholms län AB 2017-06-09 Yrkat belopp: 300 000 kr	2017-09-26 (Stockholm mål nr 13487-17) Biföll Konkurrensverkets talan helt.	-	-
SJ AB 2013-01-24 Dnr 57/2013 och 58/2013 Yrkat belopp (totalt): 8 500 000 kr	2014-01-10 (Stockholm mål nr 1959-13 och 1960-13) Avvisade Konkurrensverkets ansökningar då rätten fann att LUF inte är tillämplig på SJ:s upphandlingar.	2015-06-04 (Stockholm mål nr 603-14 och 604-14) Avslog Konkurrensverkets överklagande.	2016-03-08 (HFD mål nr 3999-15 och 4000-15) Beslöt att meddela prövningstillstånd. 2017-06-21 Beslöt att förhandsbesked ska inhämtas från EU-domstolen.
Statens servicecenter 2013-05-23 Dnr 330/2013 Yrkat belopp: 750 000 kr	2014-07-28 (Falun mål nr 2191-13) Avslog Konkurrensverkets ansökan. 2017-12-15 (Falun mål nr 5028-17) Biföll Konkurrensverkets ansökan helt.	2015-07-07 (Sundsvall mål nr 2109-14) Avslog Konkurrensverkets överklagande.	2017-11-15 (HFD mål nr 4575-15) Biföll Konkurrensverkets överklagande och återförvisade målet till förvaltningsrätten.

Stockholms kommun 2015-11-18 Dnr 738/2015 Yrkat belopp: 100 000 kr	2016-12-28 (Stockholm mål nr 24947-15) Delvis bifall (90 000 kr).	2017-12-18 (Stockholm mål nr 306/17) Avslog Konkurrensverkets överklagande.	Ligger för prövning av prövningstillstånd i Högsta förvaltningsdomstolen (HFD mål 122-18).
Stockholms läns landsting 2017-03-23 Dnr 169/2017 och 170/2017 Yrkat belopp (totalt): 330 000 kr	2017-03-23 (Stockholm mål nr 7104-17 och 7105-17) Avvisade Konkurrensverkets ansökningar då rätten fann att kollektivtrafiklagen, som saknar bestämmelser om upphandlingsskadeavgift, ska tillämpas.	2017-11-28 (Stockholm mål nr 6457-17 och 6459- 17) Beslöt att meddela prövningstillstånd.	-

Den rättsliga utvecklingen inom den offentliga upphandlingen

Konkurrensverket har till uppgift att följa och redovisa utvecklingen inom den offentliga upphandlingen, både nationellt och internationellt.

Vi följer den nationella utvecklingen på rättsområdet genom att samverka med andra myndigheter och branschorgan. Vi har ett utvecklat samtalsforum med Upphandlingsmyndigheten om den rättsliga utvecklingen på upphandlingsområdet. Vi har löpande diskussioner med Transportstyrelsen och deltar i Stora branschgruppen för upphandlingsfrågor.

När det gäller den nationella utvecklingen upprätthåller vi sedan 2010 en databas med samtliga domstolsavgöranden i upphandlingsmål från förvaltningsrätter, kammarrätter samt Högsta förvaltningsdomstolen. Databasen innehåller också avgöranden från EU-domstolen.

För att följa utvecklingen på den internationella arenan medverkar vi kontinuerligt och aktivt i olika internationella nätverk, företrädesvis OECD. Vi samverkar med andra nordiska tillsynsmyndigheter, exempelvis träffar vi våra nordiska kollegor under samarbetsorganet Nordiskt möte. (se vidare avsnittet om internationellt arbete).

Förutsättningar för små och medelstora företag att delta i offentliga upphandlingar

Offentlig upphandling är en stor och viktig del av samhällsekonomin. Den offentliga upphandlingen kan bidra till bättre förutsättningar för små och medelstora företag att träda in och växa på olika marknader. Mot denna bakgrund har Konkurrensverket under 2017 på olika sätt och vid flera tillfällen presenterat konkreta förbättringsåtgärder riktade till såväl lagstiftare som offentliga upphandlare.

I vårt arbete beaktar vi hur förslagen kan bidra till att små och medelstora företag enklare ska kunna delta i offentliga upphandlingar. Vi analyserar olika marknader och redovisar åtgärdsförslagen i rapporter, remissyttranden och skrivelser till regeringen.

Under 2017 har vi valt att satsa på olika informationsinsatser som syftat till att nå ut med information till upphandlande myndigheter och enheter om upphandlingslagstiftningen. Vi har fokuserat på hur de kan argumentera och resonera för att tillvarata konkurrensen på olika upphandlingsmarknader. På vår informationsturné besökte vi nio olika ställen och träffade uppskattningsvis 50 kommuner, myndigheter och ett antal leverantörer.

För att ge exempel på strategiskt tänkande vid paketering av en upphandling på en marknad där många små företag är verksamma publicerade vi en rapport om mellanhänder i offentlig upphandling (rapportserien 2017:1). För att sprida kunskapen och budskapet i rapporten om mellanhänder har vi deltagit i en rad olika konferenser samt haft en utställning på Upphandlingsdagarna.

Konkurrensverket ingår sedan tidigare i ett nätverk med myndigheter som arbetar för att underlätta för små och medelstora företag (SME) att delta i offentliga upphandlingar. Nätverket är ett forum för myndigheterna att utbyta erfarenheter och informera om respektive myndighets arbete inom detta område. Som ett led i att ytterligare öka små och medelstora företags möjligheter att delta i offentlig upphandling har nätverket kontinuerlig dialog med representanter för näringslivs- och upphandlingsorganisationer. Vi engagerar oss även i frågor om osund konkurrens.

Rapporter och analyser av konkurrenshinder samt analyser av hinder för en effektiv upphandling

Enligt vår instruktion ska Konkurrensverket uppmärksamma hinder mot en effektiv konkurrens i offentlig och privat verksamhet samt uppmärksamma hinder mot en effektiv offentlig upphandling. Konkurrensverket ska också lämna förslag till konkurrensutsättning och regelreformer, samt följa utvecklingen inom sitt ansvarsområde och samla in uppgifter för statistikändamål.

Dessa uppgifter som instruktionen preciserar benämner Konkurrensverket som konkurrensfrämjande åtgärder. Ett viktigt verktyg i detta arbete är Konkurrensverkets rapportserie, där vi under 2017 publicerat tolv rapporter. Bland dessa återfinns såväl regeringsuppdrag som egeninitierade utredningar. Alla publikationer finns som PDF-filer på vår webbplats, möjliga att ladda ner kostnadsfritt.

Regeringsuppdrag

Under 2017 har vi publicerat två rapporter om regeringsuppdrag som löpt ut under året. I det första av regeringsuppdragen har Konkurrensverket på uppdrag av regeringen kartlagt marknads- och konkurrensförhållanden på marknaden för hem för vård eller boende för barn och unga (HVB) samt för verksamheter med konsulentstöd till familjehem och jourhem (konsulentverksamheter). Rapporten avser perioden 2013–2016 och överlämnades till regeringen i juni 2017 (rapportserien 2017:8).

I det andra av regeringsuppdragen har Konkurrensverket på uppdrag av regeringen kartlagt och analyserat utvecklingen av e-handel och delningsekonomi i Sverige. I rapporten beskriver Konkurrensverket särskilt e-handels och delningsekonomis utveckling, potentiella hinder för en positiv utveckling och hur det påverkar Konkurrensverkets tillsynsarbete. Rapporten överlämnades till regeringen i februari 2017 (rapportserien 2017:2).

Konkurrensverket har slutligen, i enlighet med instruktionen, under året lämnat två rapporter till EU-kommissionen avseende det icke-diskriminerande funktionssättet för det svenska monopolet på detaljhandel med alkoholdrycker (Systembolaget).

Egeninitierade rapporter

Två rapporter redogör för Konkurrensverkets tillsynsverksamhet på upphandlings- respektive konkurrensområdet (rapportserien 2017:4 och 2017:5). Ytterligare två rapporter har särskilt studerat läkemedelsmarknader. Därutöver har särskilda rapporter publicerats om marknaderna för juridiska tjänster åt konsumenter respektive betaltjänster.

Konkurrensverket har undersökt hur priserna på receptfria läkemedel på apotek har påverkats sedan omregleringen av apoteksmarknaden genom den ökande konkurrensen från nya försäljningskanaler. Jämförelsen avser prisutvecklingen sedan omregleringen av apoteksmarknaden 2009 fram till 1 juli 2016. Rapporten publicerades i mars 2017 (rapportserien 2017:3).

I en annan rapport tas ett helhetsperspektiv på den svenska läkemedelsmarknaden. I den här rapporten analyserar Konkurrensverket vilka förutsättningar för konkurrens som finns på olika delmarknader och jämför Sveriges prisnivåer med andra länder. Rapporten publicerades i juni 2017 (rapportserien 2017:9).

Under 2017 tog Konkurrensverket fram en rapport om marknaden för juridiska tjänster för privatpersoner. Det finns ett mycket stort antal olika aktörer som konsumenterna kan vända sig till för juridisk hjälp men marknaden är komplex. Ny teknik skapar förutsättningar för ökad och effektivare konkurrens samt lägre kostnader till följd av effektiviseringar. Det kan också bidra till ökad transparens och bättre möjligheter för konsumenterna att jämföra olika aktörer. Vi har i en rapport särskilt fokuserat på den del av marknaden som vänder sig till privatpersoner. Rapporten publicerades i juni 2017 (rapportserien 2017:10).

I en annan rapport analyserar vi marknaden för betaltjänster. Den svenska betaltjänstmarknaden är växande till följd av att konsumenterna handlar allt mer, inte minst på nätet. Utvecklingen har medfört förändrade betalningsmönster och ökade möjligheter för de aktörer som verkar på betaltjänstmarknaden. "FinTech" har blivit ett etablerat begrepp. I en rapport som publicerades i maj 2017 gjorde Konkurrensverket fördjupade beskrivningar av marknaderna och dess aktörer (rapportserien 2017:7).

Två rapporter har omhändertagit frågor som ofta uppkommer inom verkets tillsynsverksamhet: Kriminalvårdens offentliga säljverksamhet på tvätterimarknaden (rapportserien 2017:12) och bristande efterannonsering av offentlig upphandling (rapportserien 2017:6).

Konkurrensverket har slutligen publicerat två rapporter gemensamt med Upphandlingsmyndigheten (rapportserien 2017:1 och 2017:11).

Remisser

Vid sidan av rapportserien är de vanligaste verktygen inom det konkurrensfrämjande arbetet att föreslå regeländringar, svara på remisser till regeringskansliet och andra myndigheter, hålla föredrag och anföranden, skriva artiklar och pressmeddelanden, arrangera presskonferenser och seminarier samt sprida information om lagtillämpning och domstolsavgöranden. Konkurrensverket har under året besvarat 126 remisser från Regeringskansliet och 33 remisser från andra myndigheter. Bland de viktigaste remissvaren kan framhållas följande:

Konkurrensverket har svarat på flera remisser med anledning av den så kallade Valfärdsutredningens förslag och i huvudsak avstyrkt dess förslag om vinstbegränsningar (dnr 710/2016) medan förslagen om kvalitetsfrågor i huvudsak har godtagits (dnr 299/2017). Konkurrensverket har i remissvar på valfärdsutredningen ansett att större ändringar i upphandlingsreglerna bör göras samlat och inte med anledning av utredningens förslag (dnr 499/2017) och att något särskilt förtydligande inte behövs avseende icke-ekonomisk verksamhet, särskilt skolverksamheter (dnr 370/2017).

Konkurrensverket påpekade att de problem som utredningen tog upp nästan uteslutande handlade om verksamheter där privata företag ges offentlig ersättning utan konkurrensutsättning i enlighet med upphandlingsreglerna. Konkurrensverket menade därför att utredningens förslag om särskilda tillstånd för att ta emot offentlig finansiering och vinstbegränsning inom välfärdsområdet i vart fall inte bör omfatta kontrakt som tilldelats enligt upphandlingsreglerna.

Konkurrensverket har tillstyrkt flera förslag som har potential att förbättra konkurrensen, bl.a. en effektivare flytträtt av försäkringssparande (dnr 435/2017), utökade möjligheter till utbyte av läkemedel (dnr 398/2017), en ny elhandlarcentrisk modell för elmarknaden (dnr 380/2017), en omreglerad spelmarknad (dnr 242/2017), breddade möjligheter att inrätta apoteksombud (dnr 219/2017) samt moderniserade regler för taxi och samåkning (dnr 739/2016).

Konkurrensverket har av konkurrensskäl avstyrkt förslag om mediestöd (dnr 771/2016) och skatt på finansiell verksamhet, så kallad bankskatt (dnr 682/2016).

Avseende det konkurrensrättsliga regelverket har Konkurrensverket tillstyrkt att gruppundantaget för försäkringssektorn slopas (dnr 695/2016), att sekretessen delvis skärps i konkurrensärenden vid domstol (dnr 263/2017) och att mindre anpassningar görs för att genomföra beslutanderätt för Konkurrensverket med avseende på företagskoncentrationer (dnr 80/2017). Konkurrensverket har däremot avstyrkt de förslag till urholkade konkurrensregler för lantbruket som f.n. behandlas inom EU (dnr 487/2017).

Konkurrensverket har i remissvar ansett att utvecklingen av delningsekonomi inte medför något skäl att ändra i konsumenträtten (dnr 283/2017) på samma sätt som Konkurrensverket i sitt regeringsuppdrag (rapportserien 2017:2) ansåg att konkurrensreglerna i princip är väl anpassade till utvecklingen av den nya ekonomin, även om utvecklingen kan medföra utmaningar för myndigheterna.

Konkurrensverket har sedan 2013 löpande genomfört olika utvärderingsinsatser av sitt remissarbete. De har innefattat dels en analys av de yttranden vi lämnat men även en utvärdering av vilken betydelse dessa har fått för statsmakernas beslut. Konkurrensverket är relativt återhållsamt med att ha synpunkter i sak och prioriterar tydligt bland inkomna remisser. Nästan alla remissyttranden är

kortfattade vilket torde bidra till att vi når fram med våra budskap och får remissyttrandena lästa.

Samverkan

Konkurrensverket strävar efter en effektiv samverkan med myndigheter och andra aktörer. Vi ska också samråda med de myndigheter som berörs av Konkurrensverkets förslag och åtgärder.

Samverkan mot osund konkurrens och korruption

Under 2017 har Konkurrensverket samverkat med Statskontoret, Institutet mot mutor, Riksenheten mot korruption, och Nationella korruptionsgruppen hos Polisen. Samverkan har syftat till att bygga kunskap om korruption i förebyggande syfte och att förbättra förutsättningarna för oss att se tecken på korruption i våra tillsynsutredningar – både inom konkurrens- och upphandlingsområdena. Vi har deltagit i Statskontorets Myndighetsnätverk mot korruption där våra medarbetare har medverkat aktivt, bland annat genom att hålla ett anförande och arrangera ett seminarium om korruptionsrisker i offentlig upphandling. Vi har också arrangerat ett seminarium om korruptionsrisker i offentlig upphandling i samarbete med Institutet mot mutor. Detta hölls under Almedalsveckan på Gotland.

Samverkan med Riksenheten mot korruption och polisen har bestått av löpande kontakter när behov har uppkommit kopplat till olika informationssatsningar och till vår tipshantering och våra tillsynsutredningar.

Utöver nämnda samverkanspartners har Konkurrensverket vid flera tillfällen under 2017 hållit anföranden i andra sammanhang om korruptionsrisker kopplade till offentlig upphandling.

Konkurrensverket samarbetar med både Arbetsmiljöverket och Skatteverket i syfte att motverka osund konkurrens. Samarbetet med Arbetsmiljöverket sker inom ramen för Arbetsmiljöverkets uppdrag att förstärka tillsynen över företag som bryter mot arbetsmiljöregler för att få konkurrensfördelar. Målet är att göra det lättare för aktörer i arbetslivet att göra rätt och därigenom skapa incitament för sund konkurrens. Inom ramen för detta uppdrag är Arbetsförmedlingen, Arbetsmiljöverket, Ekobrottsmyndigheten, Försäkringskassan, Konkurrensverket, Migrationsverket, Polismyndigheten, Skatteverket, Swedac, Transportstyrelsen och Upphandlingsmyndigheten involverade.

Inom ramen för den så kallade Stora branschgruppen deltar Konkurrensverket sedan flera år i ett samarbete i Skatteverkets regi. Arbetstagarorganisationer, arbetsgivarorganisationer, bransch- och intresseorganisationer och olika myndigheter ingår i gruppen. Samarbetet syftar till att motverka osund konkurrens och ge förslag på hur man kan öka konkurrensneutraliteten mellan företag i Sverige.

Samverkan om konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet

Konkurrensverket har under året arrangerat tre seminarier i samarbete med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), Svenskt Näringsliv och Almega. Syftet med seminarierna har varit att sprida kunskap om reglerna om konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet så att en dialog mellan det offentliga och företagen underlättas.

Samverkan med länsstyrelserna

Länsstyrelserna ska verka för en effektiv konkurrens till nytta för konsumenterna i respektive län. De ska informera om konkurrensfrågor och uppmärksamma Konkurrensverket på förhållanden som tyder på överträdelser av konkurrensreglerna. Länsstyrelserna ska också arbeta för att de, liksom regionala och lokala organ, tar hänsyn till konkurrensaspekterna i olika frågor. Konkurrensverkets uppgift är att ge länsstyrelserna det underlag och stöd de behöver för sitt arbete. De rapporter som vi publicerar distribueras kontinuerligt till länsstyrelserna under året. Länsstyrelserna har även bjudits in att närvara vid respektive sammankomst på den ovan omnämnda informationsspridningen om konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet.

Under 2017 samverkade Konkurrensverket med länsstyrelserna i Örebro, Uppsala och Gotlands län vid fyra olika arrangemang.

Samverkan med Upphandlingsmyndigheten

I enlighet med Konkurrensverkets instruktion samverkar vi med Upphandlingsmyndigheten för att utveckla den offentliga upphandlingen. Det görs bland annat genom gemensam utbildning kring de nya upphandlingsdirektiven. Samarbetet har även handlat om seminarier i samband med Almedalsveckan samt insamling och publicering av statistikuppgifter på upphandlingsområdet. Upphandlingsmyndigheten och Konkurrensverket har tillsammans under året utarbetat och publicerat rapporten Statistik om offentlig upphandling 2017. Utöver detta har myndigheterna under 2017 även samverkat om en kartläggning av överprövningar av offentlig upphandling.

Samverkan med Post- och Telestyrelsen

Konkurrensverket har ett omfattande samarbete med Post- och telestyrelsen som delvis följer av lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation. Under 2017 möttes myndigheterna informellt vid ett flertal tillfällen för att diskutera frågor kopplade till framförallt elektronisk kommunikation och hade formellt samråd avseende vissa kalkylmodeller (dnr 661/2017).

Samverkan med andra myndigheter, kommittéer och utredningar

Flera myndigheter, kommittéer och utredare har en samrådsskyldighet med Konkurrensverket i enlighet med instruktion, regleringsbrev och direktiv. Här beskrivs ett urval samråd avseende år 2017.

Konkurrensverket har haft samråd med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) enligt förordningen (1982:668) om statliga myndigheters inhämtande av uppgifter från näringsidkare och kommuner. Konkurrensverket har även samarbetat med Inspektionen för vård och omsorg (IVO).

Konkurrensverkets medarbetare har under året ingått som experter i en mängd olika utredningar och därigenom haft möjlighet att påverka utredningsarbetet under hand. Bland dessa utredningar kan framhållas Utredningen om gräsrotsfinansiering (Fi 2016:10), Delegationen mot övernyttjande av och felaktiga utbetalningar från välfärdssystemet (Fi 2016:07), Kommunutredningen (Fi 2017:02), Kommittén för moderna byggregler (N 2017:05), Läkemedelsutredningen (S 2016:07) och Utredningen om vissa förenklade upphandlingsregler (Fi 2017:05).

Konkurrensverket har inom ramen för den konkurrensfrämjande verksamheten haft regelbunden kontakt med och samråd i såväl generella som specifika frågor med andra myndigheter, särskilt Konsumentverket, Upphandlingsmyndigheten, Energimarknadsinspektionen, Transportstyrelsen, Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket, Post- och telestyrelsen samt Myndigheten för Press, Radio och TV.

Forskning

Konkurrensverkets viktigaste uppgift på forskningsområdet är att stödja forskning inom konkurrens- och upphandlingsområdena. Vårt årliga anslag uppgår till cirka 14 miljoner kronor. Vi fördelar dessa medel dels i termer av upphandlingsforskning och konkurrensforskning, dels i termer av bidragsforskning och uppdragsforskning.

Antal forskningsprojekt som har fått forskningsmedel beviljat 2017

Under året fick Konkurrensverket in 42 ansökningar om bidrag till forskning inom konkurrens respektive upphandlingsområdet (30 inom konkurrens samt 12 inom upphandling). 34 av dessa ansökningar hade en man som huvudsökande och åtta ansökningar en kvinna som huvudsökande.

Av dessa 42 ansökningar beviljade Konkurrensverket 4,7 miljoner kronor till tio nya projekt (sex projekt inom konkurrensforskning och fyra inom upphandlingsforskning). Sju av dessa projekt hade en man som huvudsökande och tre som hade en kvinna som huvudsökande. Konkurrensverket betalade också ut drygt 6,4 miljoner kronor till nio pågående projekt. Av dessa hade åtta projekt en man som huvudsökande och ett projekt med en kvinna som huvudsökande. Totalt betalade Konkurrensverket således ut 11,1 miljoner kronor i forskningsbidrag till olika projekt för 2017.

Fördelat på kön innebär Konkurrensverkets fördelning av medel att vi delade ut 3,6 miljoner kr till nya projekt med en man som huvudsökande och 1,1 miljoner kronor till en kvinna som huvudsökande. För pågående projekt delades 5,4 miljoner kronor ut till en man som huvudsökande och 1 miljoner kr till en kvinna som huvudsökande.

År	2017	2016	2015
Ansökningar	42	46	55
man	34	32	36
kvinna	8	14	19
Beviljade	10	9	10
man	7	8	7
kvinna	3	1 ¹	3
Medel nya (MSEK)	4,7	4,1	5,1
man (MSEK)	3,6	4,1	3,2
kvinna (MSEK)	1,1	0	1,9
Medel pågående (MSEK)	6,4	6,8	5,5
man (MSEK)	5,4	5,5	5,5
kvinna (MSEK)	1,0	1,3	0

¹⁾ Personen återkallade senare sin ansökan om forskningsmedel

Nya och pågående forskningsprojekt på konkurrensområdet som fått finansiellt bidrag från Konkurrensverket

Under 2017 valde vi att finansiellt stödja följande, för oss nya forskningsprojekt inom konkurrensforskning:

- Karl Wennberg, "Konkurrensens påverkan på arbetsmiljö i skolor."
- Mark Bernard, "Structural links in vertical markets with free entry: An investigation in light of recent regulatory developments in telecommunications."
- Ragnhildur Helgadóttir, "Nordiska konkurrensrätts-nätverkets 10-års jubileumskonferens i Reykjavik hösten 2018."
- Julian Nowag, "Conference: Corporate Law and Finance Meets Antitrust Policy: Old and New Questions."
- Matilda Orth, "Investeringar, produktivitet och konkurrens på bredbandsmarknad."
- Mathias Herzing, "Kostnadseffektiviteten av insatser mot konkurrensbegränsande samarbeten."

Under 2017 valde vi att ge fortsatt stöd till följande konkurrensrelaterade forskningsprojekt:

- Richard Friberg, "Minikurser inom konkurrensforskning."
- Magnus Söderberg, "Can customer complaints be a substitute to formal antitrust and regulatory processes?"
- Julian Nowag, "Economics and Value Judgment: Between Accountability and Independence of Competition Agencies."
- Ulf Bernitz, "Access to the European Commission's Files in Cartel Cases - Promoting or Preventing Effective Enforcement of the European Competition Rules?"
- Björn Lundqvist, "Relevant market and market power when companies compete through innovation: Competition in the New Economy."
- Sven-Olov Daunfeldt, "Staten som kapitalet: Hur påverkas konkurrensen av statliga stödinsatser till privata företag?"
- Henrik Horn, "Unilateral konkurrenspolitik, standard-essentiella patent och internationell integration."

Nya och pågående forskningsprojekt på upphandlingsområdet som fått finansiellt bidrag från Konkurrensverket

Under 2017 valde vi att finansiellt stödja följande, för oss nya forskningsprojekt inom upphandlingsforskning:

- Håkan Andersson, "Offentlig upphandling - ansvar och ersättning."
- Anders Anell, "Can better information about providers improve care choices?"
- Lars Henriksson, "Den nya konkurrensprincipen i 2014 års upphandlingsdirektiv och 2017 års nya upphandlingslagar."
- Grith Skovgaard Ølykke, "Collaboration and relations between economic operators in the competition for public contracts."

Under 2017 valde vi att ge fortsatt stöd till följande upphandlingsrelaterade forskningsprojekt:

- Sofia Lundberg, "Ekologisk livsmedelskonsumtion i offentlig och privat sektor: Ger politiken önskat eko?"
- Xavier Groussot, "Social and green clauses in green EU public procurement law."

Uppdragsforskning

Konkurrensverket lämnar även ut forskningsuppdrag, där vi ser att det finns ett direkt behov av att undersöka eller belysa specifika frågor inom konkurrens- och upphandlingsområdet. Uppdragsforskningen kontrakteras till forskare med hög sakkunskap inom den specifika frågeställningen. Till varje uppdrag knyts en referensgrupp upp som har till syfte att kvalitetssäkra studien. Referensgrupperna består av personer med särskild kompetens inom det aktuella ämnesområdet. För 2017 allokerades totalt 2,7 miljoner kronor till uppdragsforskning inom konkurrens- och upphandlingsområdet vilket sedermera justerades till 2,1 miljoner kronor. Resultatet redovisas i en särskild rapportserie för uppdragsforskning. Nedan följer en beskrivning av de rapporter som publicerats under 2017 samt de rapporter som är pågående.

Publicerade och pågående uppdragsforskningsrapporter om konkurrens:

- Carl-Johan Petri & Nils-Göran Olve, (2017), "Särredovisning av kostnader i kommunal verksamhet," Konkurrensverkets uppdragsforskning 2017:3.
- Christian Sandström, (2017), "Disruptiv digitalisering inom marknaden för juridiska tjänster. Snabb evolution eller teknisk revolution?" Konkurrensverkets uppdragsforskning 2017:4.
- Niklas Rudholm & Mats Bergman, "Prisstrategier på nätet," (Pågående).
- Lars Persson & Pehr-Johan Norbäck, "Gemensamt ägande," (Pågående).

- Tomas Pousette, "Bolånefonder ökar konkurrensen på bolånemarknaden," (Pågående).
- Jeanette Carlsson Hauff, "Konsumentrörligheten på bankmarknaden," (Pågående).

Publicerade och pågående uppdragsforskningsrapporter om upphandling:

- Kirsi-Maria Halonen, (2017), "Characteristics of Separate Operational Units - A Study on Aggregation Rules under Public Procurement Law." Konkurrensverkets uppdragsforskning 2017:1.
- Dominique Anxo & Thomas Ericson, (2017), "Metoder för att utvärdera sysselsättningskrav vid offentlig upphandling – En översikt," Konkurrensverkets uppdragsforskning 2017:2.
- Charlotte Leire & Carl Dalhammar, (2017) "Långsiktiga effekter av miljöanpassad upphandling," Konkurrensverkets uppdragsforskning 2017:5.
- Tobias Indén & Johan Lundberg, "Ekonomisk kapacitet vid offentliga upphandlingar," (Pågående).
- Charles Edquist, "Funktionsupphandling för innovation," (Pågående).
- Fredrik Andersson, "Konkurrensbegränsande offentlig upphandling," (Pågående).
- Stefan Fölster, "Innovationstävlingar i Sverige," (Pågående).
- Caroline Wehlander, "Finansiering eller upphandling?" (Pågående).

Konferenser och workshops – Pros and Cons samt SWCR

För att sprida och fördjupa kunskaperna om aktuella konkurrens- och upphandlingsfrågor anordnar Konkurrensverket varje år ett internationellt forskningsseminarium – The Pros and Cons. Sedan det första seminariet 2002 har forskare och experter diskuterat för- och nackdelar med intressanta frågeställningar inom konkurrensrättens område. Temat för 2017 års seminarium, som arrangerades den 3 november, var "The Pros and Cons of Market Definition." Vid konferensen deltog cirka 120 forskare, akademiker, advokater samt företrädare för konkurrensmyndigheter.

Den 2 november arrangerade Konkurrensverkets Råd för forskningsfrågor konferensen The 9th Swedish Workshop in Competition and Procurement Research (SWCR). SWCR anordnas årligen i anslutning till konferensen The Pros and Cons och är ett seminarium där forskare bjuds in att presentera forskning som i huvudsak fokuserar på konkurrens- och upphandlingsrelaterade frågor.

Resultat

Konkurrensverkets forskningsverksamhet har resulterat i en ökad kunskap om konkurrens- och upphandlingsrelaterade frågor, såväl internt som externt. Det har medfört att forskarstudenter disputerat inom våra forskningsområden. Utöver avhandlingar har resultatet varit i form av böcker, rapporter och publiceringar av artiklar i vetenskapliga tidskrifter.

Internationellt arbete

Konkurrensverket har till uppgift att bidra till den internationella utvecklingen inom konkurrens- och upphandlingsområdet. Vi samverkar internationellt i nätverk med motsvarande myndigheter och internationella organisationer. Som nationell konkurrensmyndighet för en medlemsstat i Europeiska unionen har vi ett omfattande utbyte med EU.

European Competition Network

Inom det Europeiska konkurrensrättsnätverket (ECN) har Konkurrensverket ett nära samarbete med Europeiska kommissionen och medlemsstaternas konkurrensmyndigheter vid tillämpningen av artiklarna 101 och 102 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (FEUF).

År 2017 anmälde kommissionen och medlemsstaternas konkurrensmyndigheter 122 nya ärenden i nätverket. Medlemsstaternas konkurrensmyndigheter konsulteras om kommissionens beslut vid möten i den rådgivande kommittén. Konkurrensverket har deltagit vid 11 sådana tillfällen under året.

De nationella konkurrensmyndigheterna är skyldiga att konsultera kommissionen innan de fattar beslut enligt artiklarna 101 och 102 i FEUF. Konkurrensverket har under 2017 konsulterat kommissionen i ett ärende.

I mars 2017 publicerade kommissionen ett direktivförslag med syfte att säkerställa de nationella konkurrensmyndigheternas självständighet, tillgodose tillgången till effektiva verktyg för att upptäcka och bekämpa överträdelser samt säkerställa att effektiva sanktionsmöjligheter finns. Direktivförslag har överlämnats till Europaparlamentet och Europeiska Unionens råd för antagande.

Samverkan om förvärvsprövningar

Under 2017 har Konkurrensverket deltagit i fem möten i den rådgivande kommittén kring kommissionens förvärvsprövningar. De nationella konkurrensmyndigheterna och kommissionen har därutöver en särskild arbetsgrupp, vars uppgift är att främja ökat samarbete avseende förvärvsprövningar. Under 2017 har Konkurrensverket deltagit vid tre av arbetsgruppens möten.

Rådgivande kommittén för offentlig upphandling

Det EU-rättsliga samarbetet kring upphandlingsfrågor sker till stor del inom ramen för Europeiska kommissionens rådgivande kommitté, under Generaldirektoratet för den inre marknaden, industri, entreprenörskap samt små och medelstora företag. Konkurrensverket har bistått Regeringskansliet i detta arbete genom att delta vid ett möte i den rådgivande kommittén samt genom ett möte i den rådgivande kommitténs arbetsgrupp för ekonomi och statistik (ESWG).

Övrigt internationellt arbete inom EU

Sverige har yttrat sig i ett mål i EU-domstolen om tillämpningen av konkurrensreglerna gällande plattformsförbud vid onlineförsäljning (mål C-230/16, Coty Germany). Konkurrensverket har i egenskap av expertmyndighet bistått den svenska regeringen med underlag och närvarade vid den muntliga förhandlingen.

Nordiskt samarbete

De nordiska konkurrensmyndigheterna har sedan många år ett väl utvecklat samarbete. Vid det senaste nordiska konkurrensmötet i Helsingfors i september 2017 undertecknade Sverige, Danmark, Norge, Island, Finland och Grönland ett nordiskt samarbetsavtal. Avtalet ersätter ett tidigare samarbetsavtal som varit mer begränsat. För att avtalet ska träda i kraft krävs att det godkänns av de olika ländernas respektive parlament. Vid det nordiska mötet i Helsingfors diskuterades även bland annat anbudssamordning, konkurrens på marknaden för betaltjänster samt koncentrationer mellan nära konkurrenter. Inom det nordiska samarbetet finns även särskilda arbetsgrupper, bland annat för kartellfrågor – här ingår medarbetare som arbetar med kartellutredningar vid respektive myndighet.

För upphandlingsfrågor finns ett nordiskt nätverk där företrädare för nordiska departement och myndigheter, som har uppgifter inom upphandlingsområdet, träffas en gång per år för att utbyta erfarenheter och diskutera aktuella frågor. Sverige var värd för det senaste mötet, som anordnades gemensamt av Finansdepartementet, Konkurrensverket och Upphandlingsmyndigheten. Under mötet diskuterades bland annat nationella upphandlingsregler i respektive land, användning av ideella organisationer vid utförande av tjänster av allmänt intresse och tillsyn inom upphandlingsområdet.

OECD

Konkurrenskommittén inom Organisation for Economic Cooperation and Development (OECD) har 2017 hållit två möten där Konkurrensverket medverkat. Ämnen för diskussion har bland annat varit samarbete mellan konkurrensmyndigheter och finansinspektionsmyndigheter, rättsliga presumtioner vid tillämpning av konkurrensreglerna, eftermarknader, sektorsundersökningar samt algoritmer och samordning.

På upphandlingsområdet har Konkurrensverket deltagit i OECD:s kommitté för statlig styrning som anordnar möten på temat upphandling varje år. Konkurrensverket har även medverkat vid framtagandet av två rekommendationer från OECD:s konkurrenskommitté om hur konkurrensen kan främjas vid offentliga upphandlingar.

International Competition Network

Konkurrensmyndigheter samarbetar globalt inom det internationella konkurrensrättsliga nätverket (ICN). Konkurrensverket deltar aktivt i samtliga fem arbetsgrupper. Sedan maj 2015 är Sverige ordförande för arbetsgruppen för konkurrensfrämjande åtgärder (Advocacy Working Group). Ordförandeskapet delas med konkurrensmyndigheterna i Singapore och Mexiko. Under 2017 har fokus bland annat legat på att ta fram en vägledning om hur konkurrensmyndigheter på bästa sätt kan genomföra sektorsundersökningar samt att uppdatera ICN:s katalog över de sektorsundersökningar som genomförts av konkurrensmyndigheter. Under 2017 har Konkurrensverkets medarbetare deltagit i seminarier anordnade av ICN:s arbetsgrupp för koncentrationsfrågor, kartellfrågor respektive ensidiga förfaranden. På den årliga ICN-konferensen i Porto i Portugal var Konkurrensverket representerat vid paneldebatter inom samtliga arbetsgrupper.

Network of first instance public procurement review bodies

En av åtgärderna i EU-kommissionens strategi för den inre marknaden var att skapa ett nätverk för tillsynsorgan i första instans på upphandlingsområdet. Konkurrensverket är Sveriges representant i nätverket. Syftet med nätverket är att domstolar och tillsynsmyndigheter ska kunna samarbeta, utbyta information och goda exempel rörande tillämpningen av rättsmedelsdirektiven samt att stödja effektivitet vid överprövningar av upphandlingar på nationell nivå. Konkurrensverket har deltagit vid två av nätverkets möten och bidragit med en presentation av hur överprövningar och tillsyn av upphandlingar fungerar i Sverige.

Internationella kontakter

Under året har Konkurrensverket haft besök av delegationer från Brasilien, Finland, Georgien, Kina och Vitryssland. Flera av Konkurrensverkets medarbetare har på inbjudan av myndigheter och organisationer hållit anföranden vid internationella konferenser, bland annat i Belgien, Danmark, Estland, Georgien, Norge, Spanien, Storbritannien och USA.

Kommunikation

Kommunikation är ett strategiskt verktyg och ett viktigt medel för att nå verksamhetens övergripande mål. Kommunikation bidrar till att skapa tillit och förtroende för myndigheten.

Kommunikationsinsatser, kanaler och kanalval

Under 2017 har Konkurrensverket fortsatt att arbeta med strategisk kommunikation i flera kanaler. Vi har anpassat vår kommunikation och val av kanaler utifrån budskap, syfte, målgrupp och förväntat resultat. Vi har fortsatt att prioritera digital kommunikation, externt såväl som internt.

Externt och internt

Navet i Konkurrensverkets kommunikation är de digitala kanalerna, där webbplatsen konkurrensverket.se är huvudkanalen för vår externa kommunikation. Vi har under året lagt vikt vid fortsatt anpassning till den mobila utvecklingen samt kontinuerlig webbanalys och sökoptimering. Rörlig bild och närvaro i sociala medier har medfört goda möjligheter att driva trafik till webbplatsen.

Den utvecklade plattformen för internkommunikation, intranätet *Kompassen*, har med samarbetsytor och aktualiserat metodstöd, bidragit till att effektivisera det interna arbetet med förbättrade möjligheter till digital kommunikation och ökad samverkan, till nytta för verksamheten och dess medarbetare.

Prioriterade kanaler för externkommunikation har, utöver webbplatsen, sociala medier och rörlig bild, även varit webbaserad kundtjänst, digitala nyhetsbrev, poddradio digitala vägledningar, seminarier/möten/branschforum och massmedier.

Webbaserad kundtjänst

Frågeställningar och problemrapportering har till stor del hanterats genom Konkurrensverkets webbaserade frågeforum. För att möjliggöra anonym kontakt vid inlämning av tips har Konkurrensverket alltsedan december 2017 infört en visselblåsartjänst där kommunikation sker via en krypterad tjänst.

Digitala nyhetsbrev har publicerats varannan vecka och kontinuerligt gett nära 3 000 prenumeranter aktuell information om upphandlings- och konkurrensrelaterade frågor.

Poddradio

Konkurrensverket har fortsatt produktionen av poddradio under namnet *Konkurrenten*. Under 2017 publicerades åtta nya poddavsnitt. Sammanlagt har våra poddavsnitt haft ca 9 000 lyssnare. Utöver medarbetare från olika avdelningar har vi vid tre tillfällen även bjudit in externa gäster att delta.

Sociala medier och rörlig bild

Konkurrensverket har under året tagit fram en policy för sociala medier. Konkurrensverket har använt sociala medier för att nå fram, skapa dialog, ta del av samt besvara frågor och synpunkter. Kommunikation och närvaro i sociala medier har kompletterat myndighetens kommunikation via den egna webbplatsen och övriga kanaler. Konkurrensverket har konton på Twitter, Facebook, LinkedIn och Youtube. Vi har prioriterat att använda de kanaler där våra intressenter finns och de som vi bedömt ger störst utdelning. Engagemang och aktivitet i de olika kanalerna mäts och utvärderas kontinuerligt.

Vid sidan av webbsända seminarier i realtid har vi gjort rörligt bildmaterial tillgängligt via Youtube. Under 2017 har vi även satsat på att använda rörlig bild i sociala medier för att skapa intresse och engagemang kring de frågor vi valt att lyfta fram.

Digitala vägledning

Under 2017 har Konkurrensverket uppdaterat de digitala vägledningarna om direktupphandlingar och samarbeten i upphandlingar och även tagit fram en engelsk version av vägledningen om distributionsavtal.

Möten och seminarier

Konkurrensverket har varit representerat vid möten och seminarier relaterade till konkurrens- och upphandlingsfrågor, dels arrangemang i egen regi, dels som medverkande i externt arrangerade sammankomster. Konkurrensverket har bjudit in till flera frukostseminarier kring olika aktuella ämnen.

I november arrangerade vi forskningsseminariet The Pros and Cons of Market Definition (se ovan under avsnittet om forskning) och senare under samma månad en konferens kring tillsynsfrågor där digitalisering och Konkurrensverkets beslutanderätt stod i fokus.

Under Almedalsveckan i juli 2017 arrangerade Konkurrensverket fem seminarier i Visby på temat "Välfärd och marknad". Där behandlades bland annat digitala marknader, hållbara upphandlingar och korrupsionsrisk i samband med offentliga upphandlingar. Två av seminarierna arrangerades tillsammans med Upphandlingsmyndigheten, och ett i samverkan med Institutet mot mutor (IMM). Intresset för seminarierna vittnar om att det var angelägna och engagerande ämnen som togs upp.

Konkurrensverket i media

Konkurrensverket har aktivt deltagit i den offentliga debatten på upphandlings- och konkurrensområdet. På Konkurrensverkets webbplats finns debattartiklar och anföranden publicerade.

Konkurrensverket arbetar proaktivt och öppet i mediefrågor. Många av myndighetens ärenden har väckt stor uppmärksamhet och genererat omfattande publicitet. Bland de mest omskrivna finns de som rör områden som mer direkt berör allmänheten, exempelvis bank, försäkringar och läkemedel. Flera av de rapporter som Konkurrensverket publicerat under året, bland annat en rapport om mellanhänder i offentlig upphandling och en forskningsrapport om digitalisering av juridiska tjänster, har väckt stort intresse.

Konkurrensverket har under 2017 distribuerat 34 pressmeddelanden. Totalt omnämndes Konkurrensverket i 5 414 artiklar (Källa: Retriever).

Konkurrensverkets beslut, ställningstaganden och rapporter har rönt stort intresse, vilket bidrar till att öka förtroendet för och tilliten till myndigheten.

Journalisters syn på Konkurrensverket

Konkurrensverket har under 2017 tagit del av en rapport från Evimetrix, som bland annat anger ett så kallat nöjd-journalist-index (NJI), och därmed fått en bättre bild av hur svenska journalister uppfattar vår externa kommunikation. Den genomsnittliga nöjdheten bland journalister har ökat sedan 2015.

Kunskap om reglerna, syn på lagtillämpningen och Konkurrensverket

Enligt regleringsbrevet för 2017 ska Konkurrensverket redovisa och kommentera intressenternas uppfattning av myndighetens lagtillämpning, däribland konkurrenslagen och lagen om offentlig upphandling. Undersökningen belyser också kunskap om regelverken och vilket förtroende som intressenterna har för myndigheten.

De intressenter som tillfrågats är: större företag (200 anställda eller fler), små och medelstora företag (färre än 200 anställda), branschorganisationer, kommuner och landsting, affärsjurister, ekonomijournalister samt gruppen myndigheter och verk.

Resultaten används vid prioritering av informationsinsatser och andra aktiviteter under det kommande året. Institutet för kvalitetsindikatorer har på uppdrag av Konkurrensverket genomfört intervjuer med 800 personer. Institutet för kvalitetsindikatorer har också genomfört en intervjuundersökning bland företag, ombud och andra som har varit i kontakt med Konkurrensverket under året. Undersökningens huvudsakliga syfte är att kartlägga hur dessa grupper uppfattar Konkurrensverkets hantering av deras ärenden.

Förtroende

Vid en sammanvägning av de olika intressentgrupperna svarar 59 procent, att de har ett stort eller mycket stort förtroende för Konkurrensverket, vilket är lägre än de två föregående åren (63 procent 2016 och 67 procent 2015). Andelen med stort förtroende är högst bland myndigheter och verk, och lägst bland små företag.

På frågan om Konkurrensverket är en tillgänglig och öppen myndighet svarar 23 procent att de instämmer och 28 procent ger ett neutralt svar. 42 procent svarar att de inte har någon åsikt. Svaren skulle kunna indikera att flera av de tillfrågade inte har någon egen erfarenhet av Konkurrensverket och att det svårt att ha en uppfattning om hur tillgänglig och öppen myndigheten är om man själv inte har varit i kontakt på något sätt.

Attityd

Drygt hälften av de tillfrågade, 56 procent, har en positiv inställning till konkurrenslagen. Mest positiva är större företag, mest negativa är ekonomijournalister. Intressenterna är mer kritiska till upphandlingslagstiftningen. 36 procent är positiva till lagstiftningen vilket är en liten minskning jämfört med 2016 (34 procent). 80 procent tycker att det är bra att Konkurrensverket är tydlig i kommunikationen kring vilka ärenden som prioriteras.

Effekter

Samtliga intressentgrupper är fortsatt mycket positiva till konkurrens. 96 procent anser att konkurrens är något bra. Lite mer än fyra av tio av de tillfrågade, 45 procent, tror att det förekommer att aktörer medvetet bryter mot konkurrenslagen mycket eller ganska ofta. Drygt hälften, 57 procent, anser att Konkurrensverket aktivt motverkar allvarliga överträdelser av konkurrenslagstiftningen. Det är en liten minskning jämfört med 2016 (61 procent). Hälften, 50 procent, anser att Konkurrensverket aktivt motverkar allvarliga överträdelser av upphandlingslagstiftningen. Det är också en minskning jämfört med 2016 (54 procent). Lite mer än hälften av de tillfrågade, 58 procent, tror att det förekommer att aktörer medvetet bryter mot upphandlingsreglerna mycket ofta eller ganska ofta.

Kännedom

Den allmänna kännedomen om konkurrens- och upphandlingslagstiftningen är fortsatt hög. 61 procent svarar att de känner till att Konkurrensverket ansvarar för tillämpningen av konkurrenslagen. Det är liten ökning från föregående år då 55 procent kände till det. 90 procent, svarar att de känner till konkurrenslagen. Kännedomen om upphandlingslagstiftningen är fortsatt hög. Nio av tio svarar att de känner till den. På upphandlingssidan svarar 38 procent att de känner till att Konkurrensverket ansvarar för lagtillämpningen, en liten ökning jämfört med 2016 (33 procent). 40 procent känner till lagen om valfrihetssystem och fyra av tio (40 procent) uppger att de är positiva till lagen vilket är en liten minskning jämfört med 2016 (43 procent). Kommuner och landsting har bäst kännedom, företagen sämst.

Kunskap om reglerna

Kunskapen om konkurrenslagens huvudområden är fortsatt mycket god. Av de som svarat uppger 94 procent att de känner till att det finns förbud mot konkurrensbegränsande samarbeten. 95 procent vet att företagskoncentrationer kan stoppas och 89 procent känner till att det finns förbud mot missbruk av dominerande ställning. 81 procent känner till att överträdelser kan leda till kraftiga böter. 63 procent, känner till att offentliga aktörer i vissa fall kan förbjudas att agera på en marknad. Ungefär hälften (48 procent) av de tillfrågade känner till att företag kan slippa konkurrensskadeavgift om de medverkar till att avslöja en olaglig kartell. Det är en minskning från förra året med 9 procent. Inom upphandlingslagstiftningen känner nästan alla (95 procent) till att otillåtna direktupphandlingar kan leda till böter. Lika många, 95 procent, känner till att kontrakt via otillåtna direktupphandlingar kan ogiltigförklaras.

Intressenternas förtroende för Konkurrensverket och kunskap om lagen

Förtroende för Konkurrensverket (procent)	2017	2016	2015
Andel som har stort eller mycket stort förtroende för Konkurrensverket	59	63	67

Kunskap om lagen (procent)	2017	2016	2015
Andelen som är positiva eller mycket positiva till konkurrenslagen	56	53	58
Andelen som är positiva eller mycket positiva till upphandlingslagstiftningen	36	34	36
Andelen som känner till att Konkurrensverket ansvarar för tillämpningen av konkurrenslagen	61	55	73
Andelen som känner till att Konkurrensverket ansvarar för tillsynen av upphandlingslagarna	38	33	53

Bedömningen av Konkurrensverkets ärendehantering

Bland de som har haft kontakt med oss i konkurrens- och upphandlingsärenden är andelen som ger ett positivt helhetsomdöme för hur Konkurrensverket hanterat ärendet 49 procent. 23 procent anger att de är missnöjda. Sammantaget ligger helhetsomdömet för 2017 på en lägre nivå än de senaste åren. De som haft kontakt med oss är mest nöjda med tillgängligheten och bemötandet. 67 procent ger Konkurrensverket höga betyg när det gäller möjligheten att snabbt och enkelt få kontakt. 75 procent ger höga betyg för bemötandet.

Konkurrensverket kan fortfarande bli bättre på att ge information om hanteringen av enskilda ärenden. Där är det ungefär lika många tillfrågade som är nöjda som förra året. De som är negativa har ökat till 23 procent (14 procent 2016). Jämfört med förra året är det fler som anger att det är troligt att de kontaktar Konkurrensverket igen om de skulle stöta på en misstänkt överträdelse av konkurrensregelverket (70 procent 2017 jämfört med 66 procent 2016). Vid misstänkta överträdelser av upphandlingsregelverket är det 51 procent som uppger att det är troligt att de skulle kontakta Konkurrensverket igen.

Intressenternas bedömning av ärendehantering

Konkurrens- och upphandlingsärenden (procent)	2017		2016		2015	
	Pos	Neg	Pos	Neg	Pos	Neg
Snabbt och enkelt komma i kontakt med	67	10	79	4	70	9
Bemötande	75	9	77	8	77	7
Personalens kompetens och kunnande	53	11	63	12	66	9
Förståelse för ditt ärende	51	19	61	14	63	11
Information om vad som skulle hända med ärendet	40	25	48	17	37	13
Snabbt/enkelt besked om vad som hänt	47	27	57	18	35	12
Besked/beslut var begripligt och välmotiverat	49	24	50	16	43	12
Helhetsomdöme om hur ärendet hanterats	49	23	63	14	65	14
Skulle du kontakta Konkurrensverket igen om du stöter på en misstänkt överträdelse av:						
- konkurrensregelverk?	70	15	66	15	61	22
- upphandlingsregelverk?	51	22	59	16	53	25

Allmänheten om konkurrens

På uppdrag av Konkurrensverket har Demoskop under perioden 30 november – 18 december 2017, genomfört en undersökning riktad till allmänheten.

Undersökningsresultaten baseras på 2 050 intervjuer genom en internetenkät i onlinepanel, rekryterad baserat på ett slumpmässigt urval. Resultatet har vägts med avseende på kön och ålder.

Undersökningen visar:

- Att fler än två av tre är positiva till konkurrens mellan företag och knappt hälften är positiva till offentlig upphandling. Trots den positiva inställningen är kännedomen om både konkurrenslagen och reglerna om offentlig upphandling låg. En klar majoritet anser att de har dålig kännedom om konkurrenslagen, bara en av tio anser sig känna till konkurrenslagen väl och mindre än en av fem anser sig väl känna till reglerna kring offentlig upphandling.
- Att lägre priser är den främsta drivkraften till en positiv bild av konkurrens. De öppna svaren om effekten av konkurrens bekräftar bilden av att de intervjuade anser att det leder till lägre priser och bättre utbud, samtidigt som det finns viss oro för försämrad kvalitet pga. prispress och en viss oro för att mindre aktörer konkurreras ut, vilket kan leda till ett sämre utbud. Av de som är positiva till konkurrens är hälften också uttalat positiva till offentlig upphandling.
- En positiv bild av Konkurrensverket bland allmänheten. En av fem har för låg kännedom för att bedöma Konkurrensverket. Av de som har en åsikt är majoriteten uttalat positiva. Den grupp som hört talas om Konkurrensverket det senaste året, främst via media anser nästan samtliga att det de sett varit neutralt eller positivt.

- Att avseende tillsyn över konkurrenslagen är det endast en av fem som känner till att Konkurrensverket ansvarar. Endast en av sju svarar på frågan om vilken myndighet som ansvarar för att reglerna för offentlig upphandling följs, mindre än en av tio anger rätt svar.
- att analysen framhåller en tydlig koppling mellan allmän inställning till offentlig upphandling och attityden till Konkurrensverket. Personer som har en positiv inställning till offentlig upphandling har även en tydlig positiv inställning till Konkurrensverket.

Källa: Demoskop. Rapport Allmänheten om konkurrens. Konkurrensverket 2018-01-23.

Kompetensförsörjning

Här redovisas hur Konkurrensverket har arbetat med att säkerställa att det finns kompetens för att fullgöra de uppgifter som framgår av vår instruktion och vårt regleringsbrev.

Kompetensplanering och rekrytering

För att fullgöra uppgifterna krävs kvalificerad kompetens. Majoriteten av medarbetarna är jurister som är specialiserade på konkurrensrätt eller upphandlingsrätt. Bland medarbetarna finns också nationalekonomer med kunskaper inom beteendekonomi, industriell organisation, empirisk mikroekonomi eller ekonometri. Flera är disputerade.

På arbetsmarknaden finns generellt en hög efterfrågan på skickliga jurister och ekonomer och Konkurrensverket konkurrerar om samma kompetens med andra offentliga verksamheter, med företag, konsultverksamheter och advokatbyråer. Rörligheten är därför jämförelsevis hög. Den är positiv när den bidrar till lärande och kunskapsöverföring. Rörligheten kan också få negativa konsekvenser när det behövs kontinuitet i långa arbetsprocesser. Både kärn- och stödverksamheten präglas i viss mån av personberoende, vilket medför vissa risker.

Den normala anställningsformen är tillsvidareanställning som i de flesta fall föregås av sex månaders provanställning. I vissa fall tillämpar vi visstidsanställning vid exempelvis arbetstoppar eller när vi under en begränsad tid behöver en viss kompetens. Under året har vi haft timanställda vid arbetstoppar och under semesterperioder för arbete med översättning, transkribering samt i reception och it-support. Behovet av nyrekryteringar prövas löpande. Tre rekryteringar gjordes i början av året. Därefter infördes anställningsstopp för att komma i balans med kostnaderna för löner. Anställningsstoppet upphörde efter sommaren.

Vi anlitar också i viss mån extern kompetens i kärn- och stödverksamheten. Under året har det bl.a. varit it-forensiker och en arkivkonsult.

Genom vår praktikantverksamhet och våra sommarjobb får vi kontakt med studenter som i framtiden kan bli aktuella för tillsvidareanställningar. Både på vår- och höstterminerna har vi tagit emot två studenter på praktik. Praktikanterna får arbeta under handledning av erfarna medarbetare med utredning i något av våra ärenden. Under sommaren arbetade nio studenter inom olika avdelningar. Vi har också under året tagit emot två praktikanter inom ramen för regeringsuppdragen om praktik för nyanlända och personer med funktionsnedsättning. Konkurrensverket blir också synligt för potentiella blivande medarbetare genom det tiotal studiebesök vi tagit emot under året och då våra medarbetare varit ute och föreläst på lärosäten (ca fem gånger).

Kompetensutveckling

Medarbetarnas kompetens utvecklas huvudsakligen genom utmaningar i arbetsuppgifterna. Uppgifterna förändras genom samhällsutvecklingen. Möjligheter att växla mellan områden och roller finns inom myndigheten, liksom möjligheten att fördjupa sig eller att arbeta inom Konkurrensverkets internationella samarbeten. Strukturerat och spontant kunskaps- och erfarenhetsutbyte med kollegor och chefer är en viktig del av Konkurrensverkets kunskaps- och metodutveckling på både individnivå och verksamhetsnivå. Att ingå som expert i kommittéväsendet eller att göra praktik eller arbeta som nationell expert på ett direktorat i EU-kommissionen utvecklar också kompetensen.

Under 2017 har sju statliga utredningar haft med en medarbetare från Konkurrensverket som expert. En medarbetare har gjort en månads praktik på kommissionen och en har gjort ett av två år som nationell expert på EU-kommissionen. Utbildningsinsatser bidrar också till kompetensutvecklingen. Konkurrensverket har särskilt avsatta medel för utbildning och har både genomfört egna utbildningar och anlitat externa leverantörer under året. Inom myndighetssamarbetet *Rörlighet i staten* har medarbetare deltagit i nätverk, chefs- och ledarutbildningar. Vidare har de som har forskarutbildning möjlighet att bedriva forskning på tio procent.

Behovet av kompetensutveckling inventeras på myndighetsnivå såväl löpande som i samband med verksamhetsplaneringen. Med utgångspunkt i utvecklingssamtalen planeras individuella utvecklingsåtgärder som följs upp årligen. Under 2017 har Konkurrensverket bl.a. gett utbildningar i konkurrensökonomi, konkurrensrätt och företagsanalys för både nyanställda och erfarna medarbetare.

Attraktiv arbetsplats

Ett väl fungerande ledarskap är centralt för trivsel och arbetsresultat i organisationen. Utöver chefsutbildningar som alla chefer erbjuds har chefsgruppen också seminarier i viktiga frågor ett antal gånger under året. Konkurrensverket har sedan flera år en egen värdegrund som tagits fram genom medarbetardrivna diskussioner på avdelningar och enheter. Enligt den eftersträvar vi att vara tydliga, respektfulla, engagerade och kompetenta.

I början av året genomfördes en medarbetarundersökning och resultaten följdes upp på avdelnings-, enhets- och myndighetsnivå. Under 2016 formulerade avdelningar och enheter även egna mål för arbetsmiljön. De handlar bl.a. om arbetsbelastning och internt bemötande. Målen har använts och följts upp även under 2017. Utvecklingssamtal och andra kortare avstämningssamtal mellan chef och medarbetare har genomförts. I dessa följs arbetsresultat, utveckling och trivsel upp.

Som hos alla statliga myndigheter finns på Konkurrensverket en förmånlig tjänstepension och goda semestervillkor. Möjligheterna att ta ut semester när man önskar är för det mesta goda. För att uppnå goda arbetsvillkor och god arbetsmiljö planerar avdelnings- och enhetschefer gemensamt i ärendehantering och resursanvändning. Medarbetarna har goda möjligheter att påverka arbetsplaneringen och tar en aktiv del i den. Kombinationen av höga kvalitetskrav och i vissa ärenden snäva tidsramar kan ibland upplevas stressande. Även stödverksamheten kan periodvis ha hög arbetsbelastning. Utöver stöd från arbetsledningen erbjuder Konkurrensverket stöd i stressrelaterade frågor via företagshälsovården. Friskvårdsarbete är också ett sätt att förebygga stress.

Nyckeltal

Medelantalet anställda inom Konkurrensverket under 2017 uppgick till 158, medan antal årsarbetskrafter blev 134. Personalrörligheten var 17 procent (se nedan för definition). Utöver den rörlighet som uppstår när personer börjar och slutar på Konkurrensverket finns också en rörlighet i form av tjänstledigheter samt utlån till andra myndigheter eller kommittéväsendet. Under året har 22 medarbetare varit i utlån och/eller tjänstledighet för arbete i andra statliga verksamheter. Under 2017 började 18 nya medarbetare på Konkurrensverket (inklusive visstidsanställningar med månadslön). Könsfördelningen på Konkurrensverket har varit förhållandevis jämn bland både medarbetare och chefer. Under 2017 var 53 procent kvinnor och 47 procent män. Sju kvinnor och åtta män har under 2017 varit chefer på Konkurrensverket.

Medelåldern under året uppgick till 42 år. Sjukfrånvaron på Konkurrensverket var 2,25 procent under 2017, vilket är en minskning jämfört med 2016. Enligt de senaste siffrorna uppgick sjukfrånvaron i staten till 4,1 procent (2016). Sjukfrånvaron är i allt väsentligt inte arbetsrelaterad.

År	2017	2016	2015
Medeltal anställda (antal)	158	179	205
Årsarbetskrafter (antal)	134	140	177
Personalrörlighet (%) ¹	17	33	25
Personalomsättning, nyanställda (%) ²	13	21	9
Personalomsättning, de som slutat (%) ²	23	20	22
Nyanställda under året (antal)	18	65	21
Slutat under året (antal)	35	54	83 ³
Andel kvinnor/män (%)	53/47	53/47	56/44
Medelålder (år)	42	41	41
Sjukfrånvaro (%)	2,25	3,4	2,5

¹) Definition av personalrörlighet: (nyanställda under året + slutat under året)/2. Talet divideras sedan med medeltal anställda och kvoten multipliceras med 100 samt avrundas till närmaste heltal. Endast personer med månadslön ingår i statistiken för personalrörlighet.

²) För personalomsättning redovisas Arbetsgivarverkets uppgifter.

³) Ca 40 personer övergick till Upphandlingsmyndigheten.

Konkurrensverkets bedömning är att arbetet med kompetensförsörjningen för att kunna fullgöra våra uppgifter i instruktion och regleringsbrev har varit ändamålsenligt och tillräckligt. Vi vill fortsätta vara en attraktiv arbetsplats som utmanar och utvecklar våra medarbetare.

Fakta i korthet

Ärendestatistik

Kostnader inkluderar indirekta kostnader och redovisas fördelat på avslutade ärenden

	2017	2016	2015
Konkurrenslagsärenden			
Beräknad årskostnad, inklusive indirekta kostnader, tkr ¹	103 668	102 701	97 145
Utnyttjad tid (av total tid) procent	71	67	58
Genomsnittlig handläggningstid för avslutade ärenden, kalenderdagar	111	130	127
Konkurrensbegränsande samarbete²			
Registrerade	7	8	17
Avslutade	7	7	13
Avslutade ärenden,			
Genomsnittlig handläggningstid, kalenderdagar ³	439	538	519
Genomsnittligt antal timmar per ärende ⁴	1 176	1 673	2 484
Beräknad kostnad per ärende, inklusive indirekta kostnader, tkr ⁵	795	1 103	1 495
<i>Inga av de avslutade ärendena 2017 avsåg vertikala samarbeten.</i>			
Missbruk av dominerande ställning²			
Registrerade	2	2	9
Avslutade	4	4	7
Avslutade ärenden,			
Genomsnittlig handläggningstid, kalenderdagar ³	1 112	232	383
Genomsnittligt antal timmar per ärende ⁴	8 493	442	4 765
Beräknad kostnad per ärende, inklusive indirekta kostnader, tkr ⁵	5 741	291	2 869
<i>Under 2017 avslutades två särskilt omfattande ärenden med en sammanlagd handläggningstid på drygt 3 230 kalenderdagar och 28 569 timmar.</i>			

	2017	2016	2015
Konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet²			
Registrerade	2	1	9
Avslutade	2	10	12
Avslutade ärenden, Genomsnittlig handläggningstid, kalenderdagar ³	413	316	284
Genomsnittligt antal timmar per ärende ⁴	3 897	505	843
Beräknad kostnad per ärende, inklusive indirekta kostnader, tkr ⁵	2 634	333	507
Anmälningar av företagskoncentrationer			
Registrerade	80	74	61
Avslutade	80	77	63
Avslutade ärenden, Genomsnittlig handläggningstid, kalenderdagar ³	23	28	26
Genomsnittligt antal timmar per ärende ⁴	137	285	193
Beräknad kostnad per ärende, inklusive indirekta kostnader, tkr ⁵	93	188	116
Fas 1-ärenden handläggningstid, arbetsdagar ⁶	14	13	15
Övriga företagskoncentrationsärenden			
Registrerade	26	30	40
Avslutade	30	30	38
Avslutade ärenden, Genomsnittlig handläggningstid, kalenderdagar ³	33	56	47
Genomsnittligt antal timmar per ärende ⁴	24	24	12
Beräknad kostnad per ärende, inklusive indirekta kostnader, tkr ⁵	16	16	7
Domstolsärenden			
Registrerade	6	4	6
Avslutade	6	11	4
Avslutade ärenden, Genomsnittlig tid för ärenden i domstol, kalenderdagar ⁷	527	580	280
Genomsnittligt antal timmar per ärende ⁴	967	1 024	811
Beräknad kostnad per ärende, inklusive indirekta kostnader, tkr ⁵	654	675	488

De sex registrerade ärendena 2017 avser en ansökan om stämning till Patent- och marknadsdomstolen avseende konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet (Hässleholms kommun) och fem ansökningar till Patent- och marknadsdomstolen avseende tillstånd att genomföra platsundersökningar.

De sex avslutade ärendena 2017 avser två domar i målen som gällde Aleris m.fl. respektive Alfa m.fl. och fyra beslut avseende tillstånd att genomföra platsundersökningar.

Totalt konkurrenslagsärenden	2017	2016	2015
Registrerade	123	119	142
Avslutade	129	139	137
Lagen om offentlig upphandling			
Beräknad årskostnad, inklusive indirekta kostnader, tkr ¹	20 536	27 044	27 623
Utnyttjad tid (av total tid) procent	14	18	17
Genomsnittlig handläggningstid, kalenderdagar	228	271	255
Tillsynsärenden m.m.²			
Registrerade	99	109	140
Avslutade	119	120	137
Avslutade ärenden,			
Genomsnittlig handläggningstid, kalenderdagar ³	220	236	248
Genomsnittligt antal timmar per ärende ⁴	58	89	66
Beräknad kostnad per ärende, inklusive indirekta kostnader, tkr ⁵	39	57	39
Domstolsärenden			
Registrerade	21	22	19
Avslutade	22	28	13
Avslutade ärenden,			
Genomsnittlig tid för ärenden i domstol, kalenderdagar ⁸	282	427	328
Genomsnittligt antal timmar per ärende ⁴	38	55	56
Beräknad kostnad per ärende, inklusive indirekta kostnader, tkr ⁵	25	35	33

De registrerade ärendena 2017 avser 21 ansökningar om upphandlingsskadeavgift, därav 9 fakultativa och 12 obligatoriska

	2017	2016	2015
Lagen om valfrihetssystem			
Beräknad årskostnad, inklusive indirekta kostnader, tkr ¹	89	33	243
Utnyttjad tid (av total tid) procent	0,1	0,02	0,2
Genomsnittlig handläggningstid, kalenderdagar	37	106	152
Registrerade	2	1	4
Avslutade	1	1	5
Avslutade ärenden,			
Genomsnittlig handläggningstid, kalenderdagar ³	37	106	152
Genomsnittligt antal timmar per ärende ⁴	74	9	47
Beräknad kostnad per ärende, inklusive indirekta kostnader, tkr ⁵	49	6	28
Remissyttranden			
Besvarade remisser	159	167	175
Utnyttjad tid (av total tid) procent	2	3	3
Beräknad kostnad per ärende, inklusive indirekta kostnader, tkr ⁵	18	22	24
Nyckeltal			
Total lokalyta per anställd, m ²	23	21	22
Lokalhyra per anställd och år, tkr	97	84	87

¹) Total förvaltningskostnad fördelad efter under året registrerad tid.

²) Inkluderar även ärenden som registrerats som tipsärenden och utretts på tillsynsenhet.

³) Från det datum då ärendet öppnades till att det avslutats.

⁴) Registrerade timmar från ärendets öppnande till att det avslutats.

⁵) Samtliga timmar under hela handläggningstiden, oavsett kalenderår, har beräknats efter timkostnad under det år ärendet avslutats.

⁶) Anmälningar av företagskoncentrationer som inte når särskild utredning, beräknat i arbetsdagar från ankomstdatum tills ärendet avslutas.

⁷) Från det att Konkurrensverket lämnat in ansökan till Patent- och marknadsdomstolen till dess ett slutligt avgörande har meddelats.

⁸) Från det att Konkurrensverket lämnat in ansökan till förvaltningsrätten tills ett slutligt avgörande har meddelats.

Finansiell redovisning

Ekonomisk översikt

Anslags- och bidragsfinansierad verksamhet (tkr)

År	Anslag			Övriga intäkter			Kostnader		
	2017	2016	2015	2017	2016	2015	2017	2016	2015
Konkurrens ¹	119 168	118 960	105 489	4 131	4 613	1 998	123 298	123 573	107 487
Offentlig upphandling ¹	23 664	31 622	29 753	820	1 226	564	24 485	32 848	30 317
Upphandlingsstöd	-	-	42 087	-	-	2 118	-	-	44 205
Total	142 832	150 582	177 329	4 951	5 839	4 680	147 783	156 421	182 009

Uppbörd (tkr)

År	Intäkt			Tillfört statens budget		
	2017	2016	2015	2017	2016	2015
Konkurrensskadeavgift	8 000 ²	4 510	-	8 000 ²	4 510	-
Upphandlingskadeavgift	29 905	30 740	5 460	29 905	30 740	5 460
Total	37 905	35 250	5 460	37 905	35 250	5 460

Transfereringar (tkr)

År	Erhållet från statens budget/andra myndigheter			Lämnade bidrag			Finansiella kostnader		
	2017	2016	2015	2017	2016	2015	2017	2016	2015
Konkurrens	44 781	26 453	8 893	44 781	26 440	8 821	0	13	72
<i>varav rättegångskostnader</i>	37 091	18 445	2 227	37 091	18 432	2 155	0	13	72
<i>varav forskningsbidrag</i>	7 690	8 008	6 666	7 690	8 008	6 666	0	0	0
Offentlig upphandling	3 358	2 891	7 339	3 358	2 891	7 339	0	0	0
<i>varav forskningsbidrag</i>	3 358	2 891	4 493	3 358	2 891	4 493	0	0	0
Total	48 138	29 344	16 232	48 138	29 331	16 160	0	13	72

¹⁾ Fördelning av kostnader och intäkter baseras på registrerad tid.

²⁾ Konkurrensavgiften rör mål PMT 17299-14 utdömt 21 december 2016, de utdömda medlen kom Konkurrensverket tillhanda under 2017.

Avrapporterade regeringsuppdrag**Uppdrag enligt instruktion, regleringsbrev samt särskilda uppdrag (tkr)**

Dnr	Uppdrag	Erhållna medel	Kostnader inkl. overhead
333/2016	Uppdrag att kartlägga och analysera utvecklingen och inverkan av delningsekonomi och e-handel på konkurrensen i Sverige	0	3 470
618/2016	Uppdrag att utföra en kartläggning och analys av marknads- och konkurrensförhållanden på marknaden för HVB och konsulentverksamhet	2 000	1 787
706/2016	Uppdrag avseende moderna beredskapsjobb i staten	0	20

Sammanställning över väsentliga uppgifter

(tkr)	2017	2016	2015	2014	2013
Låneram Riksgäldskontoret					
Beviljad	12 000	12 000	12 000	12 000	12 000
Utnyttjad	2 084	2 236	3 344	4 995	2 735
Kontokrediter Riksgäldskontoret					
Beviljad	6 000	18 000	18 000	18 000	8 000
Maximalt utnyttjad	16 665 ¹	0	0	0	0
Räntekonto Riksgäldskontoret					
Ränteintäkter	4	29	0	88	193
Räntekostnader	54	89	83	0	1
Avgiftsintäkter					
<i>Avgiftsintäkter som disponeras</i>					
Beräknat belopp enligt regleringsbrev	0	0	1 200	1 200	1 200
Avgiftsintäkter	1 705	5 271	2 048	853	1 352
Anslagskredit					
Beviljad					
UO 24 1:13 Konkurrensverket (Ramanslag)	4 300	4 228	21 519	13 879	4 030
UO 24 1:14 Konkurrensforskning (Ramanslag)	410	409	410	411	411
UO 24 1:19 Finansiering av rättegångskostnader (Ramanslag)	1 800	0	1 800	1 800	1 800
Utnyttjad					
UO 24 1:13 Konkurrensverket (Ramanslag)	0	1 220	0	0	0
UO 24 1:14 Konkurrensforskning (Ramanslag)	18	0	0	0	0
UO 24 1:19 Finansiering av rättegångskostnader (Ramanslag)	1 800	0	0	0	0
Anslag					
<i>Ramanslag</i>					
Anslagssparande					
UO 24 1:13 Konkurrensverket (Ramanslag)	1 858	0	7 241	1 711	7 368
UO 24 1:14 Konkurrensforskning (Ramanslag)	0	194	176	103	257
UO 24 1:19 Finansiering av rättegångskostnader (Ramanslag)	0	0	15 772	16 542	9 000
Personal					
Antalet årsarbetskrafter (st)	134	141	177	170	132
Medelantalet anställda (st)	158	179	205	197	152

	2017	2016	2015	2014	2013
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 094	1 096	1 019	1 033	1 007
Kapitalförändring					
Årets	0	0	0	0	0
Balanserad	0	0	0	0	0

¹⁾ Under juli 2017 gjordes en utbetalning i fel flöde, vilket resulterade i ett överskridande av aktuell kontokredit. Misstaget rättades till omedelbart.

Resultaträkning

(tkr)	Not	2017	2016
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	142 832	150 582
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	1 705	5 271
Intäkter av bidrag	3	3 225	522
Finansiella intäkter	4	21	46
Summa		147 783	156 421
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	5	-114 740	-117 392
Kostnader för lokaler		-16 906	-21 210
Övriga driftkostnader		-14 998	-15 883
Finansiella kostnader	6	-73	-107
Avskrivningar och nedskrivningar		-1 067	-1 829
Summa		-147 783	-156 421
Verksamhetsutfall		0	0
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras	7	37 905	35 250
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet		-37 905	-35 250
Saldo		0	0
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		48 138	29 146
Finansiella kostnader		0	-13
Lämnade bidrag	8	-48 138	-29 133
Saldo		0	0
Årets kapitalförändring		0	0

Balansräkning

Tillgångar (tkr)	Not	2017-12-31	2016-12-31
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	9	171	304
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	10	2 036	2 673
Summa		2 207	2 977
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		2	56
Fordringar hos andra myndigheter	11	2 754	1 061
Övriga kortfristiga fordringar	12	45	2 715
Summa		2 800	3 832
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	13	5 483	6 507
Övriga upplupna intäkter		0	9 080
Summa		5 483	15 587
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	14	-1 706	-10 609
Summa		-1 706	-10 609
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		12 994	10 553
Summa		12 994	10 553
Summa tillgångar		21 778	22 340
Kapital och skulder (tkr)			
Myndighetskapital	15		
Statskapital	16	379	379
Summa		379	379
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	17	83	153
Övriga avsättningar	18	796	351
Summa		879	504
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	19	2 084	2 236
Kortfristiga skulder till andra myndigheter		3 142	3 143
Leverantörsskulder		4 597	4 658
Övriga kortfristiga skulder	20	1 938	1 951
Summa		11 761	11 988

	Not	2017-12-31	2016-12-31
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	21	8 759	8 854
Öförbrukade bidrag	22	0	615
Summa		8 759	9 469
Summa kapital och skulder			
		21 778	22 340
Ansvarsförbindelser (tkr)			
Övriga ansvarsförbindelser	23	54 000	57 000
Summa		54 000	57 000

Anslagsredovisning**Redovisning mot anslag**

(tkr)

per 171231			Årets tilldelning enligt reglerings- brevet	Utnyttjad del av medgivet över- skridande		Totalt disponibelt belopp		Utgående överförings belopp
Anslag	Not	Ingående överförings- belopp			Indragning		Utgifter	
Uo 24 1:13 Ramanslag*								
Konkurrensverket								
ap.1 Konkurrensverket	24	-1 221	143 322		0	142 101	-140 243	1 858
Uo 24 1:14 Ramanslag**								
Konkurrensforskning								
ap.1 Konkurrensforskning	25	194	13 661		-194	13 661	-13 679	-18
Uo 24 1:19 Ramanslag***								
Finansiering av rättegångskostnader								
ap.2 Finansiering av rättegångskostnader*)	26	0	18 000	17 291	0	35 291	-37 091	-1 800
Summa		-1 027	174 983	17 291	-194	191 053	-191 013	40
Uo 24 1:13 Ramanslag*								
(Avslutat anslag)								
Konkurrensverket								
ap.2 Upphandlingsstöd		17	0		-17	0	0	0
Summa		-1 010	174 983	17 291	-211	191 053	-191 013	40

**Redovisning mot
inkomstitel (tkr)**

per 171231

Inkomstitel	Inkomster
2714 Sanktionsavgifter m.m.	
211 Konkurrenskadeavgift ¹	37 905
Summa	37 905

¹⁾ Inkomstliggaren skiljer inte på upphandlingsskadeavgift och konkurrenskadeavgift.

Upphandlingsskadeavgiften för 2017 uppgår till 29 905 tkr. Konkurrensavgiften rör mål PMT 17299-14 utdömt 21 december 2016, de utdömda medlen kom Konkurrensverket tillhanda under 2017.

Tilläggsupplysningar och noter

Alla belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) om inget annat anges. Till följd av detta kan summeringsdifferenser förekomma.

Tilläggsupplysningar

Redovisningsprinciper

Tillämpade redovisningsprinciper

Myndighetens bokföring följer god redovisningssed och förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring samt Ekonomistyrningsverket (ESV):s föreskrifter och allmänna råd till denna. Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna. I enlighet med ESV:s föreskrifter till 10 § förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring tillämpar myndigheten brytdagen den 5 januari. Efter brytdagen har fakturor överstigande 50 tkr bokförts som periodavgränsningsposter. Konkurrensverket tillämpar intäktsmässig redovisning mot inkomsttitel dvs redovisning mot inkomsttitel görs per den dag då myndigheten utfärdat faktura eller motsvarande handling eller om ingen faktura har utfärdats, när betalning kommer in.

Kostnadsnärlig anslagsavräkning

Semesterdagar som intjänats före 2009 avräknas fr.o.m. 2009 anslaget först vid uttaget enligt undantagsbestämmelsen. Utgående balans 2016, 437 tkr, har 2017 minskat med 42 tkr.

Värderingsprinciper

Anläggningstillgångar

Som anläggningstillgångar redovisas egenutvecklade dataprogram, förvärvade licenser och rättigheter samt maskiner och inventarier som har ett anskaffningsvärde om minst ett halvt basbelopp och en beräknad ekonomisk livslängd som uppgår till lägst tre år. Ett objekt som understiger det fasta beloppet men tillhör en fungerande enhet läggs ihop med övriga objekt och definieras som en tillgång. Avskrivningstiden för förbättringsutgifter på annans fastighet uppgår till högst den återstående giltighetstiden på hyreskontraktet, dock lägst tre år. Avskrivning sker enligt linjär avskrivningsmetod. Avskrivning under anskaffningsåret sker från den månad tillgången tas i bruk.

Tillämpade avskrivningstider

3 år	Datorer och kringutrustning
5 år	Maskiner och tekniska anläggningar
5 år	Övriga kontorsmaskiner
6–10 år	Inredningsinventarier

Omsättningstillgångar

Fordringar har tagits upp till det belopp varmed de beräknas inflyta.

Skulder

Skulderna har tagits upp till nominellt belopp. Skulder i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs.

Ersättningar och andra förmåner

Ledande befattningshavare/styrelseuppdrag

	Lön
Generaldirektör Dan Sjöblom 20170101–31	270
Tf. Generaldirektör Karin Lunning 20170201–0831	574
Generaldirektör Rikard Jermsten 20170901–1231	430
Förmånen av fri bil är given men utnyttjas inte	

Anställdas sjukfrånvaro

I tabellen redovisas anställdas totala sjukfrånvaro i förhållande till den sammanlagda ordinarie arbetstiden. Vidare redovisas andel av totala sjukfrånvaron under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer. I tabellen redovisas också sjukfrånvaro fördelat på kön och ålder i förhållande till respektive grupps sammanlagda ordinarie arbetstid. Sjukfrånvaron redovisas i procent.¹

Sjukfrånvaro (procent)	2017	2016
Totalt	2,0	3,0
Andel 60 dagar eller mer	40,0	31,0
Kvinnor	2,0	0,0
Män	2,0	0,0
Anställda – 29 år	3,0	0,0
Anställda 30 år – 49 år	2,0	0,0
Anställda 50 år –	3,0	0,0

¹⁾ Sjukfrånvaro för kvinnor, män och åldersgrupper lämnades för 2016 eftersom antalet anställda i gruppen är under tio personer alternativt att uppgiften kan hänföras till en enskild individ.

Noter

Resultaträkning

		2017	2016
Not 1	Intäkter av anslag		
	Intäkter av anslag	142 832	150 582
	Summa	142 832	150 582
	Summa "Intäkter av anslag" (142 832 tkr) skiljer sig från summa "Utgifter" (191 013 tkr) på anslagen Uo 24 1:13 och Uo 24 1:14 samt Uo 24 1:19. Skillnaden (48 181 tkr) beror på minskning av semesterlöneskuld (42 tkr) som intjänats före år 2009 samt (48 138 tkr) från transfereringsavsnittet. Denna post har belastat anslagen, men inte bokförts som kostnad i resultaträkningen.		
Not 2	Intäkter av avgifter och andra ersättningar		
	Intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen	1 583	5 149
	Intäkter av offentligrättsliga avgifter	18	29
	Intäkter av uppdragsverksamhet	35	79
	Övriga intäkter av avgifter och andra ersättningar	69	14
	Summa	1 705	5 271
Not 3	Intäkter av bidrag		
	Bidrag från statliga myndigheter	3 225	522
	Summa	3 225	522
Not 4	Finansiella intäkter		
	Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret	4	29
	Ränta på lån i Riksgäldskontoret	10	2
	Övriga finansiella intäkter	7	15
	Summa	21	46
	Räntesatsen för ränte- och avistakonton hos Riksgäldskontoret har sedan 2015-02-18 varit negativ.		
Not 5	Kostnader för personal		
	Lönekostnader (exkl arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal)	73 842	75 695
	<i>Varav lönekostnader ej anställd personal</i>	263	206
	Sociala avgifter	37 108	37 494
	Övriga kostnader för personal	3 791	4 203
	Summa	114 740	117 392
Not 6	Finansiella kostnader		
	Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret	54	89
	Övriga finansiella kostnader	19	18
	Summa	73	107

Räntesatsen för ränte- och avistakonton hos Riksgäldskontoret har sedan 2015-02-18 varit negativ.

	2017	2016
Not 7 Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras		
Konkurrensskadeavgifter*	8 000	4 510
Upphandlingsskadeavgifter	29 905	30 740
Summa	37 905	35 50
* Konkurrensavgiften rör mål PMT 17299-14 utdömt 21 december 2016, de utdömda medlen kom Konkurrensverket tillhanda under 2017		
Not 8 Lämnade bidrag		
Forskningsbidrag	11 048	10 701
Ersättning rättegångskostnader	37 091	18 445
Summa	48 139	29 146
Balansräkning		
	2017-12-31	2016-12-31
Not 9 Förbättringsutgifter på annans fastighet		
Ingående anskaffningsvärde	5 237	5 237
Summa anskaffningsvärde	5 237	5 237
Ingående ackumulerade avskrivningar	-4 933	-4 461
Årets avskrivningar	-133	-472
Summa ackumulerade avskrivningar	-5 066	-4 933
Utgående bokfört värde	171	304
* Jämförelsetalen för 2016 är 2017 uppdelade i not 9 och not 10 tidigare en not		
Not 10 Maskiner, inventarier, installationer m.m.		
Ingående anskaffningsvärde	17 188	16 087
Årets anskaffningar	691	1 101
Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	-666	0
Summa anskaffningsvärde	17 213	17 188
Ingående ackumulerade avskrivningar	-14 515	-13 158
Årets avskrivningar	-935	-1 357
Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	274	0
Summa ackumulerade avskrivningar	-15 176	-14 515
Utgående bokfört värde	2 036	2 673
varav finansiell leasing	0	0
* Jämförelsetalen för 2016 är 2017 uppdelade i not 9 och not 10 tidigare en not		
Not 11 Fordringar hos andra myndigheter		
Fordran ingående mervärdesskatt	2 050	1 057
Kundfordringar hos andra myndigheter	703	4
Summa	2 754	1 061
	2017-12-31	2016-12-31

Not 12 Övriga kortfristiga fordringar		
Övriga förskott till anställda	9	0
Fordran avseende upphandlingsskadeavgift	0	2 715
Övriga kortfristiga fordringar	36	0
Summa	45	2 715
Not 13 Förutbetalda kostnader		
Förutbetalda hyreskostnader	3 900	4 600
Förutbetalda kostnader licenser	544	0
Övriga förutbetalda kostnader	1 039	1 907
Summa	5 483	6 507
Not 14 Avräkning med statsverket		
Uppbörd		
Ingående balans	-11 795	-1 120
Redovisat mot inkomstittel	-37 905	-35 250
Uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöde	49 700	24 575
Skulder avseende Uppbörd	0	-11 795
Anslag i icke räntebärande flöde		
Ingående balans	0	0
Redovisat mot anslag	37 091	18 445
Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde*)	-37 091	-18 445
Skulder avseende anslag i icke räntebärande flöde	0	0
*) korrigerat värde för 2016		
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	1 009	-13 498
Redovisat mot anslag	153 922	161 381
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-156 983	-154 546
Återbetalning av anslagsmedel	211	7 672
Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-1 840	1 009
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
Ingående balans	437	535
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-42	-98
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	395	437

	2017-12-31	2016-12-31
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto		
Ingående balans	859	0
Inbetalningar i icke räntebärande flöde	49 700	24 575
Utbetalningar i icke räntebärande flöde	-37 091	-18 706
Betalningar hänförliga till anslag och inkomstitlar*)	-13 729	-6 130
Övriga skulder på statens centralkonto	-261	-261
*) korrigerat värde för 2016 pga betalning i fel flöde		
Summa Avräkning med statsverket	-1 706	-10 609
Not 15 Myndighetskapital		
Myndighetskapitalet består enbart av statskapital/konst vars värde är oförändrat mellan åren och därför redovisas inte någon specifikationstabell.		
Not 16 Statskapital		
Statskapital utan avkastningskrav avseende konst	379	379
Utgående balans	379	379
Not 17 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelse		
Ingående avsättning	152	337
Årets pensionskostnad	63	5
Årets pensionsutbetalningar	-132	-190
Utgående avsättning	83	152
*Jämförelsetalen för 2016 är år 2017 uppdelade i not 17 och not 18 tidigare var det en not		
Not 18 Övriga avsättningar		
Avsättning för lokalt omställningsarbete		
Ingående balans	351	1 170
Årets förändring	444	-819
Utgående balans	796	351
* Jämförelsetalen för 2016 är 2017 uppdelade i not 17 och not 18 tidigare en not. Under 2018 beräknas 200 tkr nyttjas.		
Not 19 Lån i Riksgäldskontoret		
Avser lån för investeringar i anläggningstillgångar.		
Ingående balans	2 236	3 344
Under året nyupptagna lån	273	722
Årets amorteringar	-426	-1 829
Utgående balans	2 084	2 236
Beviljad låneram enligt regleringsbrev	12 000	12 000
Det finns en differens mellan restvärde anläggningstillgångar och utestående lån		

	2017-12-31	2016-12-31
Not 20 Övriga kortfristiga skulder		
Personalens källskatt	1 938	1 951
Summa	1 938	1 951
Not 21 Upplupna kostnader		
Upplupna semesterlöner inklusive sociala avgifter	5 052	5 772
Övriga upplupna löner inklusive sociala avgifter	2 613	2 792
Upplupna kostnader inomstatliga exklusive sociala avgifter	498	217
Övriga upplupna kostnader	597	73
Summa	8 759	8 854
*Jämförelsetalen för 2016 är år 2017 uppdelade i not 21 och not 22 tidigare var det en not		
Not 22 Oförbrukade bidrag		
Bidrag som erhållits från annan statlig myndighet	0	615
Summa	0	615
*Jämförelsetalen för 2016 är år 2017 uppdelade i not 21 och not 22 tidigare var det en not		
Not 23 Övriga ansvarsförbindelser		
Övrigt	54 000	57 000
Summa	54 000	57 000

Konkurrensverket disponerar anslag 1:19 ap.2, finansiering av rättegångskostnader. Anslaget syftar till att finansiera utgifter för rättegångskostnader med anledning av mål och ärenden som avser överklagande av Konkurrensverkets beslut eller vari Konkurrensverket för talan.

Medlen får användas först efter beslut av Regeringskansliet (Näringsdepartementet). Den totala ersättningsskyldigheten vid förlust av samtliga pågående domstolsprocesser som Konkurrensverket är delaktig i per 2018-01-12 har uppskattats till 54 miljoner kronor. Konkurrensverkets bedömning är att det finns en möjlig förpliktelse, beloppet redovisas därför som en ansvarsförbindelse.

Anslagsredovisning

Not 24 Uo 24 1:13 Konkurrensverket (Ramanslag)

ap.1 Konkurrensverket

(År 2016=Uo 24 1:15 ap1 och ap.2)

Enligt regleringsbrevet disponerar Konkurrensverket en anslagskredit på 4 300 tkr. Under 2017 har Konkurrensverket inte utnyttjat krediten.

Räntebärande flöde.

Not 25 Uo 24 Konkurrensforskning 1:14 (Ramanslag)

ap.1 Konkurrensforskning (ram)

(År 2016=Uo 24 1:16 ap1)

Enligt regleringsbrevet disponerar Konkurrensverket en anslagskredit på 410 tkr. Under 2017 har Konkurrensverket utnyttjat 18 tkr av krediten.

Räntebärande flöde.

Not 26 Uo 24 1:19 Finansiering av rättegångskostnader (Ramanslag)

ap.2 Finansiering av rättegångskostnader (ram)

(År 2016=Uo 24 1:21 ap2)

Enligt regeringsbeslutet 2017-12-13, N2017/07538/SUN samt N2017/07375/SUN (delvis) har Konkurrensverket tilldelats ett medgivet överskridande på 17 291 tkr.

Enligt regleringsbrevet disponerar Konkurrensverket en anslagskredit på 1 800 tkr. Under 2017 har Konkurrensverket utnyttjat hela krediten.

Icke räntebärande flöde.

Stockholm 2018-02-22

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Rikard Jermsten
Generaldirektör